

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

С. М. Польовик, заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували:

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, Н. О. Моршна, Я. А. Дайнека,
Т. І. Третяк, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова, Д. В. Павленко,
М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 6 (136)

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 16–31 березня 2021 р.)

Київ 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
АКТИВНІСТЬ СВІТОВОЇ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОДІЙ В УКРАЇНІ.....	5
РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ.....	11
<i>ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ</i>	15
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА.....	15
<i>ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА</i>	15
<i>УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ</i>	16
<i>ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА</i>	16
<i>НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА</i>	16
<i>НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА</i>	17
<i>ЕКОНОМІКА</i>	18
<i>РЕФОРМИ</i>	19
<i>ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ</i>	20
<i>БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ</i>	20
<i>РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ</i>	20
<i>ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я</i>	21
<i>СУСПІЛЬСТВО</i>	27
<i>ІСТОРІЯ</i>	28
<i>КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА</i>	28
<i>СПОРТ</i>	29
<i>ТУРИЗМ</i>	30
<i>ВНУТРІШНІ САНКЦІЇ</i>	30
<i>КІБЕРТЕРОРИЗМ</i>	30
<i>КРИМ</i>	30
<i>ДОНБАС</i>	32
<i>АКЦІЇ ПРОТЕСТУ</i>	34
ІМІДЖ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ.....	35
<i>ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ</i>	39
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА.....	39
<i>ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА</i>	39
<i>ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ</i>	40
<i>НАТО</i>	40
<i>МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТИТУТИ</i>	40
<i>ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ</i>	41
<i>ПРОБЛЕМИ ГАЗОГОНІВ</i>	41
<i>МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО</i>	45
<i>МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ</i>	47
<i>УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	48
<i>УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	50
<i>УКРАЇНСЬКО-ІРАНСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	51
<i>УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	52

<i>УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	53
<i>УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	53
<i>УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	56
<i>УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	57
<i>ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ</i>	58
<i>ТРУДОВА МІГРАЦІЯ</i>	58
<i>ВІЙНА НА ДОНБАСІ</i>	58
<i>ПРОБЛЕМИ ОКУПОВАНОГО КРИМУ</i>	60
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ	65

ПЕРЕДМОВА

Засоби масової інформації сьогодні є одним з найважливіших і найвпливовіших інститутів суспільства, яким належить провідна роль у процесах формування і зміни громадської думки. Образ держави в очах світової спільноти також безпосередньо формується під впливом авторитетних ЗМІ і це треба враховувати, оскільки в сучасних умовах зовнішньополітичний імідж держави відіграє колосальну роль, впливаючи на конкурентоспроможність, політичну вагу на міжнародній арені, а також є запорукою успішного протистояння інформаційним атакам та маніпулюванню громадською думкою. Щодо іміджу України у світовому вимірі, то в свідомості спільноти він закріплюється в національних цінностях та історичних сенсах, в чому непересічну роль відіграють зарубіжні медіа.

Аналіз матеріалів про події в Україні дасть можливість скласти повну картину про те, як наша держава сприймається зарубіжними ЗМІ і відповідно, який імідж у неї формується. Це не тільки питання престижу і конкуренції за симпатії потенційних туристів та інвесторів. Для України позитивний імідж є важливим елементом в інформаційній війні, яку веде проти нашої країни Росія.

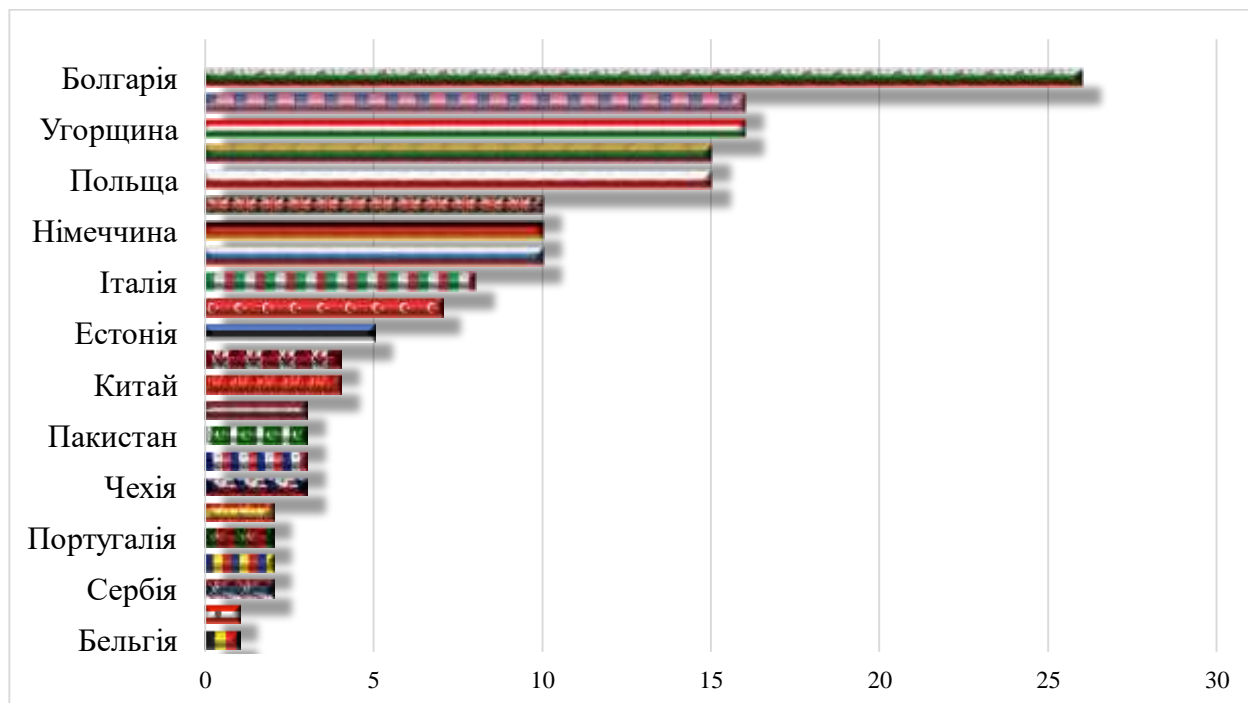
У 6 випуску за 2021 рік інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» представлені суспільно-політичні події Української держави у дзеркалі їх відображення зарубіжними медіа за період з 16 по 31 березня 2021 року. Світова спільнота пильно стежить за тим, що відбувається в нашій країні про що свідчить 178 публікацій, представлених у інтернет-джерелах 22 країн світу таких як: Австрія, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Іспанія, Італія, Канада, Китай, Латвія, Литва, Німеччина, Пакистан, Польща, Португалія, Росія, Румунія, Сербія, США, Туреччина, Угорщина, Франція та Чехія.

В ході моніторингу зарубіжних ЗМІ були проаналізовані інформаційні повідомлення англійською, болгарською, іспанською, італійською, латвійською, литовською, німецькою, польською, португальською, російською, румунською, сербською, угорською, українською, французькою та чеською мовами.

Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу за означений період, слід назвати інформаційні повідомлення, авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, експертні оцінки, прогностичні та аналітичні коментарі тощо.

АКТИВНІСТЬ СВІТОВОЇ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОДІЙ В УКРАЇНІ

Найбільшу активність у представленні внутрішнього та зовнішнього становища України за період дослідження з 16 по 31 березня 2021 року проявляли зарубіжні ЗМІ Болгарії (15 %), США та Угорщини (по 10 % від загальної кількості відібраних публікацій), Литви та Польщі (по 9 %), Великобританії, Німеччини, а також Росії (по 6 %).

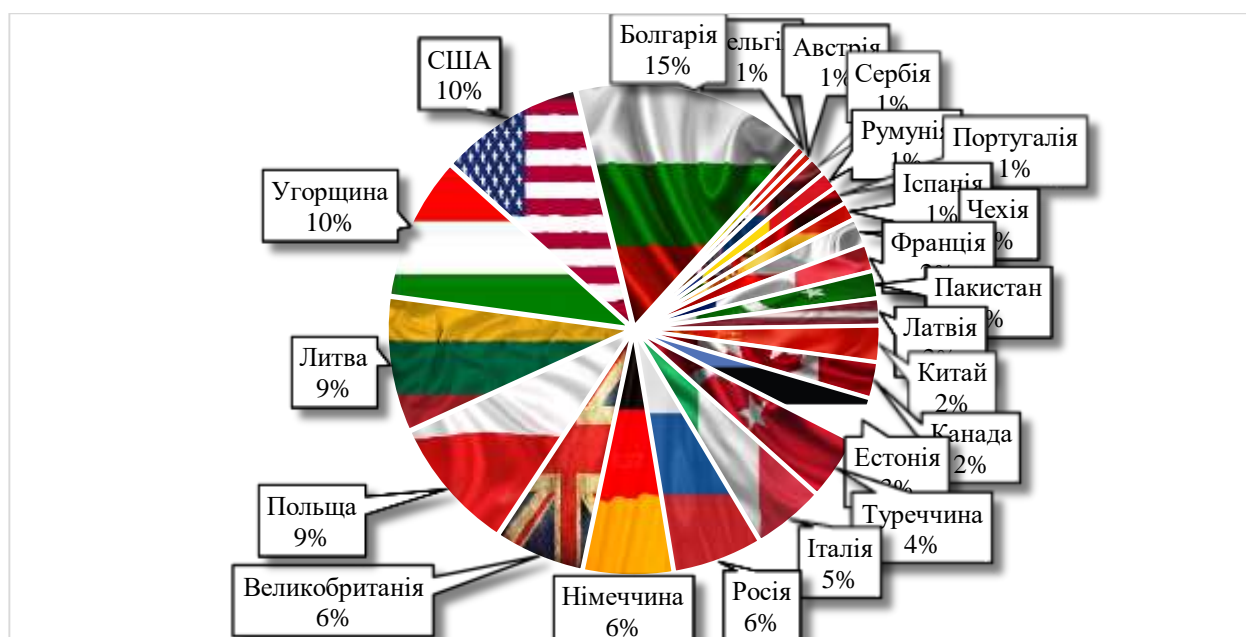

Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій в ЗМІ країни за період 16-31 березня 2021 року)

Серед інформаційних інтернет-джерел Болгарії, що активно пишуть про Україну, слід виділити газетне видання «Факти» (12,64 %), оглядачі якого пильно стежать за стосунками України з США та Європейським Союзом. Зокрема, видання коментує навчання в акваторії Чорного моря військових суден НАТО, введення США санкцій в разі продовження будівництва газопроводу «Північний потік-2», засуджує російську окупацію в Криму та схвально відгукується на створення «Кримської платформи». Не обходить видання і українсько-болгарські стосунки в галузі культури, зокрема акцентуючи увагу на проведенні першої виставки в Болгарії, де будуть представлені найцінніші експонати зі скарбу хана Аспаруха, зібрані з чотирьох музеїв України.

Угорський новинний портал «Index.hu» (6,32 % відібраних матеріалів) відводить проблемам України чільне місце на своїх шпальтах, зокрема коментуючи загострення відносин між Президентом України Володимиром Зеленським і Конституційним Судом, що призвело до звільнення голови Конституційного Суду Олександра Тупицького і судді Олександра Касмініна. Не обходить увагою видання і проблеми анексованого Росією Кримського півострова, зокрема коментуючи заяву G7 щодо вторгнення Росії в Крим, як порушення принципів міжнародного права. В контексті українсько-угорських відносин звучить негативна риторика з боку «Index.hu», оглядачі якого коментують заяви представників Угорщини в Європарламенті щодо прав і свобод угорської громади на Закарпатті.

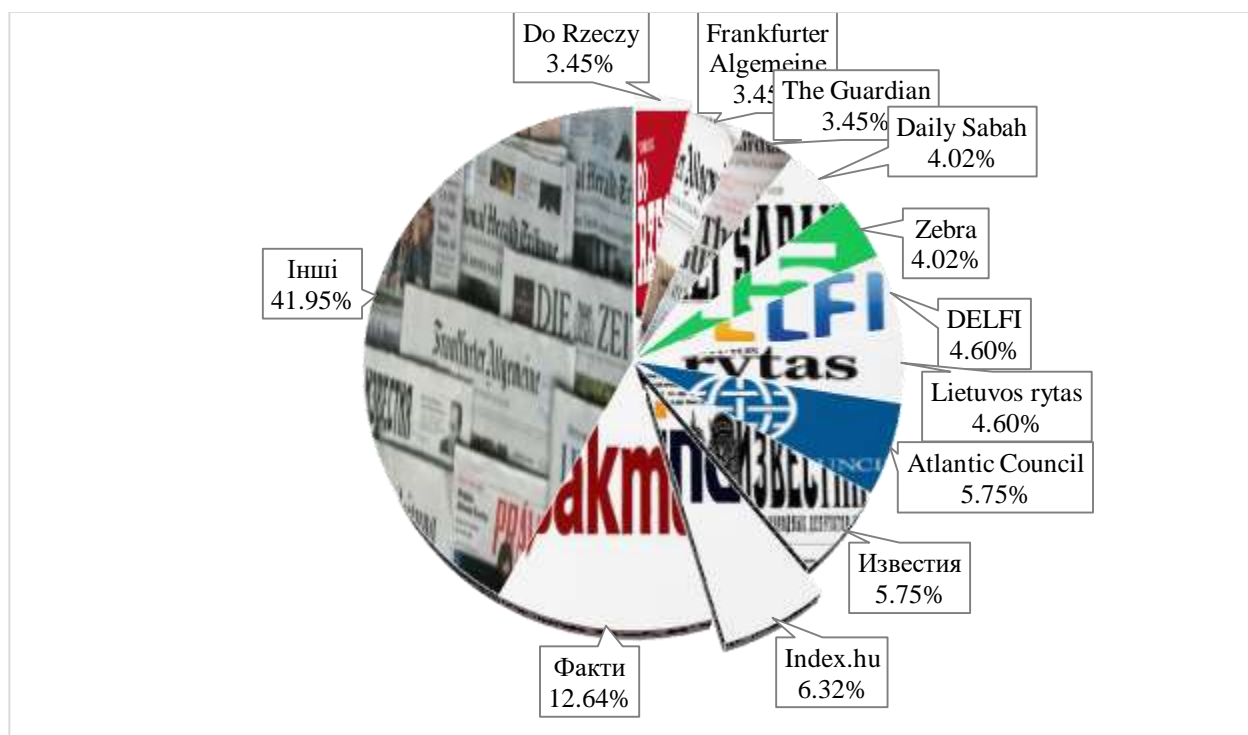
Крім того Україна перебуває у фокусі американського аналітичного центру «Atlantic Council» (5,75 %), матеріали якого вирізняються якісною аналітикою всіх суспільно-політичних процесів, що відбуваються в нашій державі. Зокрема, експерти аналізують українсько-американські стосунки, загострення ситуації на сході нашої країни та підтримують ініціативу щодо заміни застарілих вугільних електростанцій на більш чисті види палива.

Діаграма 2. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 16-31 березня 2021 року)

На рівні з «Atlantic Council» російська суспільно-політична газета «Известия» (5,75 %) з особливим контекстом, публікує матеріали про діяльність органів

державної влади України, зокрема коментуючи націоналізацію заводу «Мотор Січ», як захід, що негативно вплине на економіку та інвестиційну привабливість України.

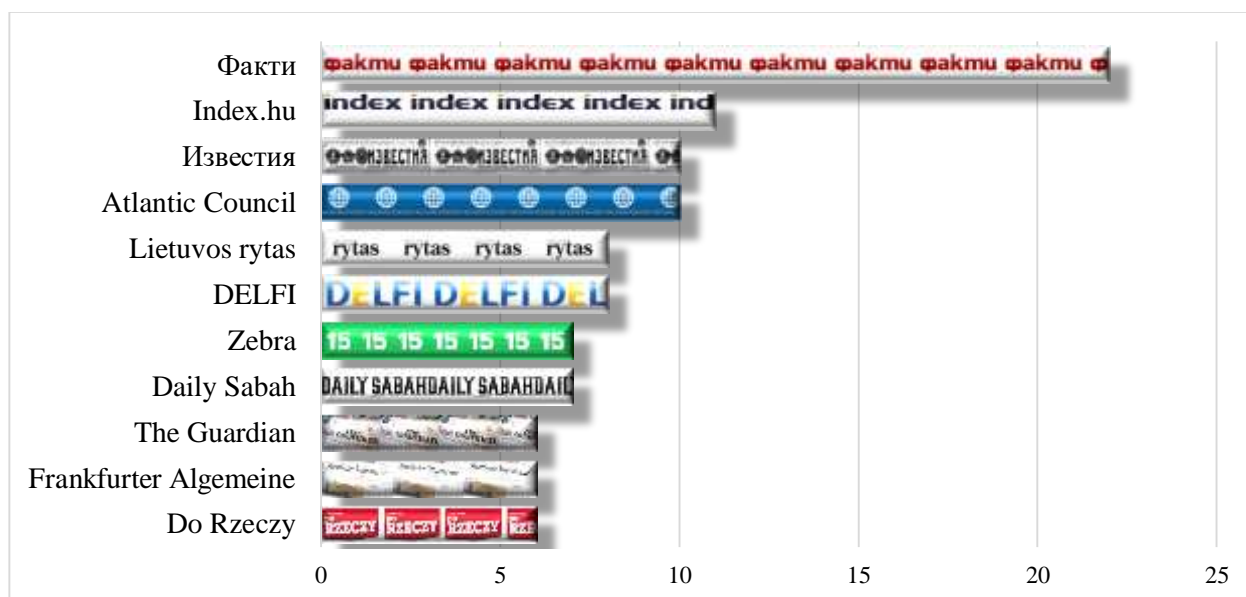

Діаграма 3. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 16-31 березня 2021 року)

Журналісти литовських газет «Lietuvos rytas» та «Zebra» (по 4,60 % і 4,02 %) зосередилися на висвітленні першого офіційного візиту в Україну президента Литви Гітанаса Науседи, підсумком якого стало підписання Спільної декларації з Президентом України Володимиром Зеленським щодо європейської перспективи України. За фактом проведення Радою Безпеки ООН неформального засідання щодо Криму, організованого Російською Федерацією, значний акцент литовські оглядачі зробили на заяві естонської делегації, виголошеної після засідання, щодо пропагандистського змісту інформації Росії про ситуацію в анексованому Криму.

Латвійське видання «DELFI» публікує прогнози експертів щодо «Північного потоку-2», підкреслюючи, що правляча коаліція в Німеччині буде сформована з християнських демократів та «зелених» після виборів у Бундестаг 2021 р., які внесли до виборчої програми плани зупинити будівництво суперечливого трубопроводу. Відкриття в Україні Центру Балтійсько-Чорноморських досліджень при Київському

національному університеті ім. Т. Шевченка стало однією з поширених тем на шпальтах латвійської газети за досліджуваний період.

Діаграма 4. Активність видань світу у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій за період 16-31 березня 2021 року (перші 10 видань))

Турецьке видання «Daily Sabah» (4,02 %) акцентує увагу на військовій співпраці України та Туреччини, зокрема коментуючи заяву глави «Turkish Aerospace Industries» Томела Котиля про використання українського двигуна в турецькому бойовому гелікоптері важкого класу АТАК-2. Турецькі оглядачі включили в поле своїх інтересів також аналіз саміту Тюркської ради, до якої Україна подала заявку про надання статусу спостерігача.

Британське видання «The Guardian», німецька газета «Frankfurter Allgemeine» та польський щотижневик «Do Rzeczy» однакову кількість матеріалів присвятили подіям в Україні (по 3,45 %). Зокрема, британське інтернет-видання найбільше уваги приділяло проблемам захворювання на коронавірус в Україні, для запобігання якого було введено більш суворі обмеження на переміщення та суворий карантин у великих містах. Німецькі оглядачі, здебільшого, опікувалися проблемами будівництва газогону «Північний потік-2» та участю Німеччини в переговорах щодо досягнення миру на сході України. Популярне польське видання «Do Rzeczy», крім значної уваги у своїх матеріалах до виявленого в Україні нового небезпечного варіанту британського штаму коронавірусу, звертали увагу на історичний контекст українсько-польських стосунків, зокрема щодо діяльності ОУН-УПА.

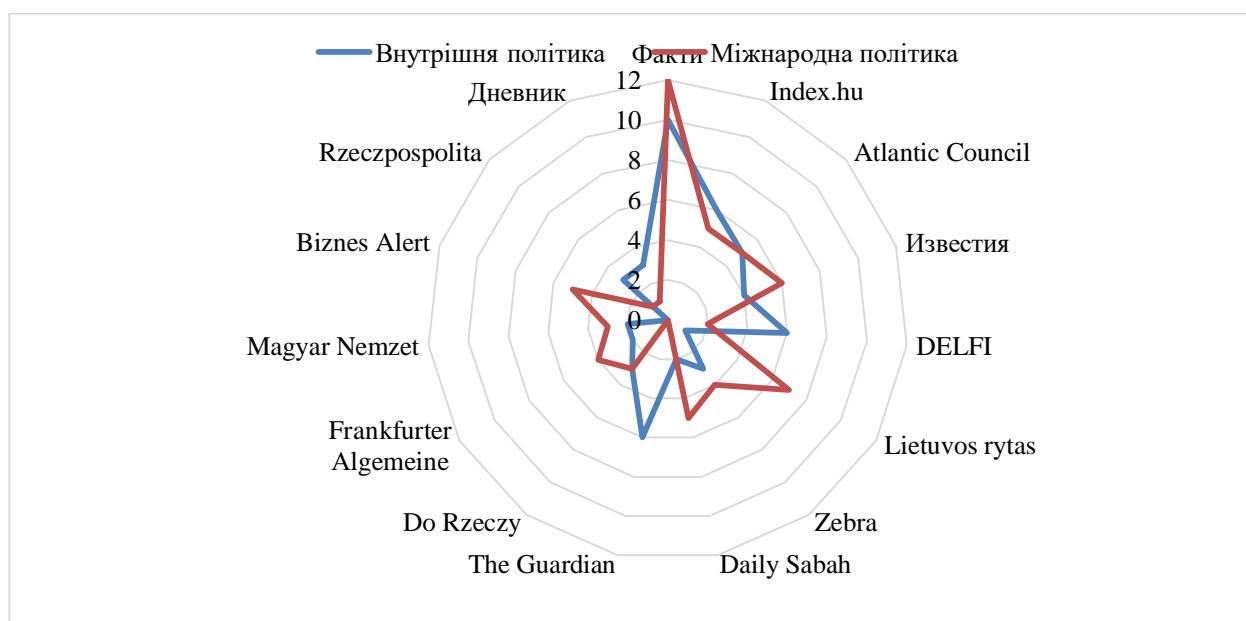
Діаграма 5. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 16-31 березня 2021 року)

Аналіз тематики публікацій про Україну в популярних світових медіа показав, що за означений період закордонними оглядачами майже в однаковій мірі висвітлювалася як діяльність та положення України на міжнародній арені (55%), так і питання внутрішнього життя нашої країни (45 %).

Увага з боку провідних ЗМІ до міжнародного становища України була зумовлена першим візитом в Україну президента Литви Гітанаса Науседи, який крім іншого закликав українську владу приєднатися до рішення країн Балтії не купувати електроенергію з білоруської АЕС, що в Острівці. Резонансним став фінальний звіт Іранського агентства цивільної авіації щодо причин катастрофи пасажирського лайнера МАУ поблизу Тегерана в січні 2020 року, в якому основною причиною катастрофи названо помилку оператора системи протиповітряної оборони країни, що у свою чергу, викликало критику з боку глави МЗС України, яке визначило звіт таким, що не відповідає на низку важливих запитань та є далеко не повним. Міжнародні оглядачі активно обговорювали опублікований звіт розвідувальних служб США щодо втручання у вибори президента США у 2020 році, у якому стверджується, що Росія поширювала дезінформацію проти кандидата від демократів Джо Байдена, щоб не допустити його обрання президентом, залучаючи до цього українських діячів, зокрема народного депутата Андрія Деркача.

Питання внутрішнього життя та процеси розвитку України займали важливе місце в порядку денному закордонних медіа, зокрема в контексті

оцінки ситуації з поширенням захворювання на Covid-19 в окремих регіонах країни та запровадження жорстких карантинних заходів. Зарубіжні ЗМІ активно коментували підписання указу Президентом України Володимиром Зеленським з подання РНБО, «Про Стратегію воєнної безпеки України», що є документом оборонного планування для забезпечення реалізації державної політики у сфері оборони та визначення шляхів реалізації пріоритетів державної політики у воєнній сфері, сферах оборони та військового будівництва.

Діаграма 6. Розподіл тематики публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (16-31 березня 2021 року)

Згідно з розподілом тематичних рубрик публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних інтернет-ЗМІ, слід сказати, що зовнішньополітичними проблемами нашої країни найбільше опікувалися оглядачі болгарського видання «Факти» (12 %), литовської щоденної газети «Lietuvos rytas» (10 %) та російської суспільно-політичної газети «Известия» (6 %).

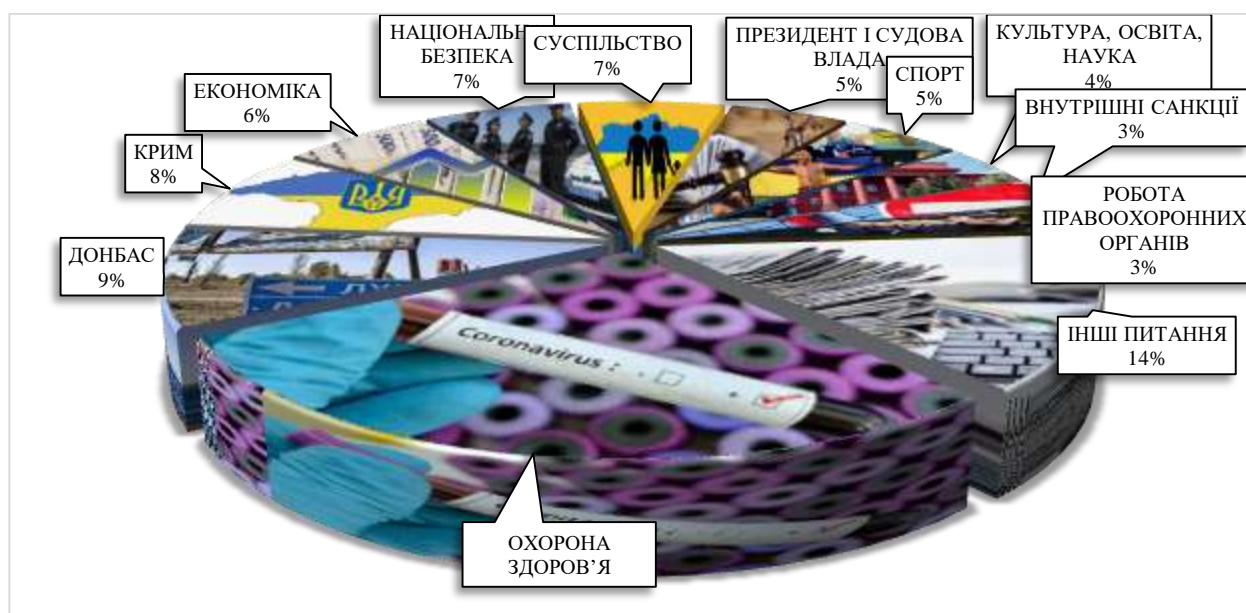
Внутрішньополітичний розвиток Української держави привернув увагу британського видання «The Guardian» та латвійської газети «DELFI», які однаково кількість матеріалів присвятили подіям в Україні (по 6 %), а також литовського видання «Zebra» (3 %).

РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Зарубіжні ЗМІ активно відслідковують та аналізують події, що відбуваються в Україні (45 % від загальної кількості відібраних публікацій). Найбільше оглядачі опікувалися проблемою поширення в Україні COVID-19 та, в зв'язку з погіршенням ситуації із захворюваністю, введенням у столиці Києві суворих карантинних обмежень (29 % від публікацій про внутрішньополітичні події в Україні). Міжнародні оглядачі, поряд зі статистичними даними про кількість хворих та госпіталізацій в Україні, коментують діяльність мера столиці Віталія Кличка щодо прийнятих заходів блокування і заяву голова Комітету Верховної Ради з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, народного депутата від пропрезидентської політичної партії «Слуги народу» Михайла Радуцького щодо прийняття в країні більш радикальних кроків у боротьбі з третьою хвилею пандемії, зумовленої новим британським штамом.

Активність світові інтернет-джерела проявляли також у висвітленні проблем Донбасу (9 %). Наразі інтернет-ЗМІ констатують загострення ситуації на сході України та порушення встановленого перемир'я з боку угруповань сепаратистів. У зв'язку з цим Президент України Володимир Зеленський заявив про зустріч лідерів країн «нормандського формату», при цьому наголосив, що готовий окремо зустрічатися з лідерами «нормандії», а також лідерами інших країн, які підтримують незалежність України. Спеціальний представник Діючого голови ОБСЄ в Україні та у Тристоронній контактній групі Хайді Грау закликала учасників конфлікту на Донбасі утримуватися від будь-яких дій і заяв, які могли б бути сприйняті як провокаційні або ведуть до зростання напруженості. Президент Литви Гітанаса Науседа, який під час офіційного візиту в Україну відвідав поранених українських військовослужбовців у Національному військово-медичному клінічному центрі, відзначив тривожні тенденції для безпекової ситуації на сході України і гальмування Росією процесу реалізації Мінських угод. У свою чергу, президент Франції Емманюель Макрон, канцлер Німеччини Ангела Меркель та президент Росії Володимир Путін провели спільну розмову у форматі відеоконференції, під час якої російського лідера закликали сприяти стабілізації ситуації на сході України, взяти на себе зобов'язання забезпечити режим припинення вогню на Донбасі та сприяти виходу з кризи із дотриманням

Мінських угод. Крім цього, світові оглядачі опублікували заяву головнокомандувача Збройних сил України Руслана Хомчака, в якій наголошено, що останнім часом під виглядом підготовки до майбутніх військових навчань «Запад 2021» Росія стягує війська до кордону з Україною – у Брянську і Воронежську області та до окупованого Криму.

Діаграма 7. Питання внутрішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 16-31 березня 2021 року)

Чільне місце в матеріалах зарубіжних ЗМІ займають коментарі щодо ситуації в Криму (8 %), зокрема в контексті підписання Президентом України Володимиром Зеленським указу «Про Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя»; публікації Держприкордонслужбою України роз'яснення до нових правил перетину українського державного кордону, адмінмежі з окупованим Кримом, а також лінії зіткнення; визнання винним в участі в незаконному збройному формуванні кримського татарина Меджита Аблямітова, якого засудили до 6 років позбавлення волі в колонії суворого режиму та 1-го року обмеження волі; проведення командою «КримSOS» онлайн-акції «15 викрадених, 7 років, 0 відповідей» в рамках кампанії «Find & Free» на підтримку жертв насильницьких зникнень в окупованому Криму та їхніх рідних. Протягом досліджуваного періоду світові медіа наголошували на критичному рівні запасів води в анексованому Росією Криму, де сумарний обсяг в водосховищах склав 61,3 млн кубометрів, тоді як ще в 2014 році був на рівні 253,1

млн. Місцева влада намагається вирішити проблему підручними засобами, але поки що це не вдалося. Українська влада побоюється, що Москва може захопити південну частину України з Криму, щоб отримати доступ до водних ресурсів. Інтернет-джерела коментували указ президента Росії Володимира Путіна, яким забороняється продавати землю окупованого Криму іноземцям, особам без громадянства та іноземним юридичним особам. Цим указом російський уряд розпочав процес конфіскації майна іноземців у Криму на знак непокори українській владі, оскільки більшість постраждалих від цього заходу є громадянами України. Найбільше експропріації відбулося в прибережних регіонах Ялти, Керчі та Судаку.

Проблеми розвитку економіки України (6 %) зумовили інтерес світових медіа, в першу чергу, стосовно указу Президента України Володимира Зеленського про захист національних інтересів держави в галузі авіаційних двигунів, який, насамперед, стосується «Мотор Січі» – одного з найбільших у світі виробників двигунів для літаків, гелікоптерів, а також промислових газотурбінних установок. Медійники оцінювали потенціал морської вітроенергетики Чорного моря, який становить не менше 100 ГВт та залучення Україною великих інвесторів для допомоги в розвідці й видобутку своїх запасів природного газу. Резонансним для міжнародної спільноти стало рішення РНБО України про аудит усіх дозволів на видобуток природних ресурсів, виданих у країні з 1994 року, в разі проведення якого всі виявлені порушення ліцензійних умов зумовлять повернення об'єктів у власність українському народові.

Серед питань національної безпеки (7 %) протягом досліджуваного періоду, які активно висвітлювалися світовими ЗМІ, слід назвати доручення органам влади РНБО проаналізувати укази експрезидента Віктора Януковича на предмет наявності у них загроз нацбезпеці, а також уведення в дію Президентом України Володимиром Зеленським рішення РНБО про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері, щодо розвідувальних органів та невідкладних заходів із захисту національних інтересів у сфері авіадвигунобудування. В поле зору інтернет-джерел зарубіжжя потрапили акції протесту щодо засудження активіста Сергія Стерненка, що зумовило пропозицію заступника голови парламентського комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Мар'яни Безуглої з пропрезидентської

політичної партії «Слуга народу» заслухати на засіданні комітету представників Служби безпеки України щодо подій, пов'язаних із звинувачення активіста у викраденні депутата Комінтернівської районної ради Одеської області Сергія Щербича у квітні 2015 року.

За період з 16 по 31 березня провідні світові медіа достатньо значну увагу приділили проблемам суспільства в контексті аналізу соцмереж (7 %), відносинам Президента України з органами судової влади (5 %), розвитку культури, освіти та науки (4 %), внутрішнім санкціям і роботі правоохоронних органів (по 3 %) та іншим питанням (14 %).

Діаграма 8. Внутрішня політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 16-31 березня 2021 року)

Серед країн, які найбільше уваги приділяли внутрішнім проблемам нашої країни, слід назвати Болгарію («Факти» – 18 % відібраних матеріалів означеної проблеми), Угорщину, Великобританію та Латвію («Index.hu», «The Guardian» і «DELFI» – по 11 %), Росію («Известия» – 7 %), Польщу та Литву («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy» і «Zebra» – по 5 %).

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА

ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА

В Україні суперечка між Президентом України В. Зеленським та Конституційним Судом виходить на новий раунд. Суперечливим указом глава держави змінив призначення двох суддів. Згідно з указом Президента, двоє конституційних суддів представляли «загрозу незалежності держави та національній безпеці». У своєму указі В. Зеленський посилається на рішення парламенту, в якому правління В. Януковича з 2010 по 2014 рр. описується як «незаконне захоплення влади». Попереднє розслідування вже триває

(Präsident Selenskyj kassiert Ernennung von Richtern = [Президент Зеленський заперечує призначення суддів] // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 27.03. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/ukraines-praesident-selenskyj-kassiert-ernennung-von-verfassungsrichtern-17266686.html>)).

Президент України В. Зеленський скасував два укази, якими його колишній попередник В. Янукович призначив нинішнього голову Конституційного Суду О. Тупицького і суддю О. Касмініна у 2013 р. Конституційний Суд спровокував конституційну кризу, коли вирішив послабити антикорупційні закони

(Veermäe, Kadri. Ukraina president andis kahele Janukovõtši-aegsele kohtunikule sule sappa = [Президент України звільнив двох суддів В. Януковича] / K. Veermäe // DELFI. – Tallinn, 2021. – 27.03. (<https://www.delfi.ee/artikkel/92968455/ukraina-president-andis-kahele-janukovotsi-aegsele-kohtunikule-sule-sappa>)).

Президент України В. Зеленський зняв з посади двох суддів Конституційного Суду, включаючи його голову О. Тупицького. У своєму указі Президент цитував той факт, що двоє з нинішніх 15 конституційних суддів, «становитимуть загрозу незалежності та національній безпеці України», якщо вони залишаться на своїй посаді. Конфлікт між Президентом та Конституційним Судом щодо заходів у боротьбі з корупцією досяг нової вершини

(Gnauck, Gerhard. Selenskyj lässt den Konflikt mit dem Verfassungsgericht eskalieren = [В. Зеленський зумовив ескалацію конфлікту з Конституційним Судом] / G. Gnauck // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 28.03. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/ukraine-selenskyj-setzt-zwei-verfassungsrichter-ab-17267816.html>)).

Президент України В. Зеленський скасував указ експрезидента В. Януковича про призначення О. Тупицького суддею Конституційного Суду України. В указі зазначається, що таке рішення прийняте «з метою гарантування додержання Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, забезпечення державної незалежності й національної безпеки, керуючись національними інтересами України». О. Тупицький з осені 2020 р. перебуває в центрі скандалу навколо Конституційного Суду України, який ухвалив рішення про визнання неконституційними низки положень антикорупційного законодавства. Відтоді в країні панує конституційна криза, роботу Конституційного Суду фактично заблоковано

(Molnár, Szabina. Az ukrán elnök visszahívta az alkotmánybíróság elnökét = [Президент України відкликав голову Конституційного Суду] / S. Molnár // Index.hu. – Index.hu, 2021. – 29.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/29/volodimir-zelenszkij-ukrajna-kinevezes-elnok/>)).

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

У листопаді 2020 р. мешканці західноукраїнського міста Рівне проголосували за кардинальну зміну місцевого політичного статусу-кво, обравши 34-річного О. Третяка своїм новим мером. Незважаючи на те, що опитування показали, що він почав виборчу кампанію у вересні з рівнем підтримки всього 1,2 %, харизматичному кандидату вдалося здобути вражаючу перемогу. О. Третяк, на думку автора, схоже, зумів знайти практичні рішення для максимізації ефективності уряду при використанні наявних ресурсів. Робляться подальші кроки щодо поліпшення місцевої системи охорони здоров'я, а підвищення ефективності місцевого самоврядування на основі передового досвіду – ще одна область змін, яку новий мер намагається провести в місті. Крім того, О. Третяк створив консультативну групу з ключових експертів у різних областях. Перші 100 днів перебування О. Третяка при владі можна було б охарактеризувати трьома ключовими темами: «децентралізація, діалог і оцифровка».

(Mefford, Brian. Young Ukrainian mayor offers hope of a new politics = [Молодий міський голова дає надію на нову політику] / B. Mefford // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 22.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/young-ukrainian-mayor-offers-hope-of-a-new-politics/>)).

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Автор статті звертає увагу на те, що інтернет-голосування на виборах в Україні може бути передчасним для молоді демократії в країні. Автор підтримує прагнення привести державне управління України в цифрову форму, але наголошує, що існує ряд серйозних перешкод, які необхідно враховувати при розгляді питання про інтернет-голосування на виборах. Безпека повинна стати ключовим моментом перед впровадженням інтернет-голосування, особливо з урахуванням триваючого військового конфлікту між Україною і Росією. Автор вважає, що помилка при проведенні інтернет-голосування потенційно може «поставити під сумнів основи демократії в Україні».

(Serhii, Savelii. The risks of rushing to internet voting in Ukraine = [Ризики поспіху до інтернет-голосування в Україні] / S. Serhii // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 25.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/the-risks-of-rushing-to-internet-voting-in-ukraine/>)).

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Депутати Львівської облради вирішили присвоїти місцевому стадіону ім'я С. Бандери. Відповідне звернення до уряду підписали 68 народних обранців. Автори вважають, що перейменування «благотворно вплине на формування національної свідомості й патріотичного виховання молоді». В Тернополі місцевому стадіону присвоїли ім'я іншого лідера українських націоналістів Р. Шухевича, що спровокувало міжнародний скандал. Посол Ізраїлю в Україні Д. Ліон зажадав відмовитися від перейменування. Польський Інститут національної пам'яті виступив із заявою, в якій назвав Р. Шухевича одним з «особливо затятих прихильників жорстоких чисток і фізичного знищення польського населення». Політолог К. Бондаренко вважає перейменування провокацією прихильників колишнього Президента України П. Порошенка. Він додає, що соціологи в січні-лютому

зафіксували зростання популярності чинного Президента на Західній Україні. «Ймовірно, П. Порошенко вирішив таким чином відвоювати виборця», – підсумовує експерт

(Кармазин, Ігорь. Вышли на арену: почему стадион во Львове хотят назвать в честь Бандеры = [Вийшли на арену: чому стадіон у Львові хочуть назвати на честь С. Бандери] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2021. – 19.03. (<https://iz.ru/1139031/igor-karmazin/vyshli-na-arenu-pochemu-stadion-vo-lvove-khotiat-nazyvat-v-chest-bandery>)).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Військовий оглядач А. Лавров пише, що командування Повітряних сил України оприлюднило новий план розвитку. До 2035 р. вони планують обзавестися не тільки зарубіжними винищувачами покоління 4++, а й найсучаснішими американськими «невидимками» F-35 п'ятого покоління. Військовий оглядач пише, що на тлі українських планів закупівлі F-35, колишній начальник генштабу Великобританії Р. Даннат заявив, що закуплені для королівських ВПС машини цього типу вже розоряють оборонне відомство країни. Справа навіть не в їхній ціні, а в вартості експлуатації. На думку автора статті, успішне придбання двох-трьох десятків новеньких F-35 нічого не дасть Україні з військової точки зору. А ось грошей і ресурсів вони будуть витягати з інших видів і родів військ дуже багато. Закупівля передової авіатехніки завадить їх переозброєнню і негативно позначиться на гаманцях офіцерів і контрактників України

(Лавров, Антон. Продай оружие = [Продай зброю] / А. Лавров // Известия. – Москва, 2021. – 17.03. (<https://iz.ru/1137830/anton-lavrov/prodai-oruzhie>)).

Російська армія провела тактичні навчання з використанням розвідувальних безпілотних літальних апаратів (БПЛА) на анексованій території Криму. Українська армія також проводила навчання недалеко від Кримського півострова, використовуючи БПЛА Bayraktar TB2 турецького виробництва в районі кордону з Кримом. За словами командувача Об'єднаними силами Збройних сил України генерал-лейтенанта С. Наєва, БПЛА передавали координати цілей на командний пункт. «Крім того, для припинення подальших спроб противника вести розвідку шляхом знищення його точок розгортання під час навчань, було задіяно підрозділ реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) "Смерч"», – повідомив він

(Russian military conducts UAV-included drill in annexed Crimea = [Російські військові проводять навчання за участю БПЛА в анексованому Криму] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 24.03. (<https://www.dailysabah.com/business/defense/russian-military-conducts-uav-included-drill-in-annexed-crimea>)).

Дослідні взірці українського берегового мобільного ракетного комплексу з протикорабельними ракетами РК-360МЦ «Нептун» передали до складу ВМС України. Міністр оборони А. Таран заявив, що ці комплекси посилять спроможності Збройних сил України в Азово-Чорноморському регіоні

(Охримчук, Максим. Українська армія отримала перші ракетні комплекси «Нептун» / М. Охримчук // Міст. – Торонто, 2021. – 25.03. (<https://meest-online.com/ukraine/vijsko/ukrajinska-armiya-otrymala-pershi-raketni-kompleksy-neptun/>)).

Президент України В. Зеленський підписав Стратегію воєнної безпеки України, яка передбачає, що Росія може вторгнутися на територію України та визначає РФ як воєнного противника нашої держави. Голова української делегації в Тристоронній контактній групі по

врегулюванню ситуації на Донбасі Л. Кравчук заявив, що Україна готується до будь-яких сценаріїв розвитку військового конфлікту із Росією, зокрема і вторгнення

(В. Зеленський схвалив військову стратегію, яка охоплює повномасштабну війну з РФ // Українська газета в Італії. – Рим, 2021. – 26.03. (<https://www.gazetaukrainska.com/>)).

Сприяння євроатлантичній інтеграції та вступу до НАТО відіграватимуть важливу роль у новій Стратегії військової безпеки України, прийнятій в Україні, де зазначено, що Росія «становить загрозу суверенітету та територіальній цілісності країни» і передбачає припинення російської окупації на сході України. Президент України В. Зеленський підписав документ, в якому наголошено на припиненні окупації та реінтеграції Криму, на що Москва відповіла різкими висловлюваннями

(Visszaszerezne Ukrajna az elvesztett teruleiteit = [Це поверне втрачені території України] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 28.03. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/visszaszerezne-az-elvesztett-teruleiteit-ukrajna-9578999/>)).

ЕКОНОМІКА

Український виробник паперу АТ «Кохавинська паперова фабрика» досягне наступного етапу свого розвитку завдяки кредиту 13,8 млн євро від ЄБРР. Понад 1 млн євро буде виділено на модернізацію обладнання фільтрації стічних вод, а також заходи для підвищення енергоефективності та адаптації до кліматичних змін. Ці покращення дозволять зменшити споживання води, а також скоротити річний обсяг викидів CO₂ на 2400 т.

(ЄБРР надасть 13,8 мільйона євро кредиту Кохавинській паперовій фабриці // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 17.03. (<https://www.chasipodii.net/article/26220/>)).

За два місяці 2021 р. в Україні було добуто 5,146 млн тонн вугілля – на 1,3 % менше, ніж за аналогічний період минулого року. Про це повідомило Міністерство енергетики та вугільної промисловості. Після військової агресії Росії, під час якої Крим був анексований, та контролю над східними регіонами країни, де важливі вугільні шахти перебувають у володінні проросійськими сепаратистами, видобуток вугілля в Україні впав приблизно на дві третини

(Anglies gavyba Ukrainoje stabilizavosi = [Видобуток вугілля в Україні] // Zebra. – Vilniaus, 2021. – 18.03. (<https://www.15min.lt/verslas/naujiena/energetika/anglies-gavyba-ukrainoje-stabilizavosi-664-1472648>)).

Index.hu інформує, що безробіття в Україні зросло з 8,5 % до 9,9 %. Число офіційно зареєстрованих безробітних перевищила 1,6 млн чоловік. Крім того, 17 % співробітників стали, так званими, прихованими безробітними, тобто їх відправили в неоплачувану примусову відпустку або найняли тільки на скорочений робочий день, при цьому кількість вакансій скоротилася на 34 %. В Україні вперше з 2016 р. почала знижуватися реальна заробітна плата: у порівнянні з 2019 р. доходи працівників впали на 7,3 % в першій половині 2020 р.

(Vöő, György. Ukrajna: több mint 1,6 millió munkanélküli = [Україна: понад 1,6 мільйона безробітних] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest, 2021. – 22.03. (<https://index.hu/gazdasag/2021/03/22/ukrajna munkanelkuliseg realberek/>)).

Президент України В. Зеленський заявив, що рішення Ради національної безпеки та оборони України щодо заходів, спрямованих на захист національних інтересів держави у галузі авіаційних двигунів, має бути виконане. Указ, в першу чергу, стосується «Мотор Січ» – одного з найбільших у світі виробників двигунів для літаків, гелікоптерів, а також промислових газотурбінних установок

(Атанасова, Марія. Президентът на Украйна национализира «Мотор Сич» = [Президент України націоналізує «Мотор Січ»] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 24.03. (<https://fakti.bg/world/564908-prezidentat-na-ukraina-nacionalizira-motor-sich>)).

Чорне море має величезні невикористані запаси нафти та газу, а також величезні можливості відновлюваної енергетики. Це потенційно робить його одним із найбільших світових полів битв на найближчі десятиліття. За приблизними оцінками, на українському шельфі може міститися більше двох трильйонів кубометрів газу. Точна цифра ще не визначена, оскільки дві третини морської території країни перейшли під фактичний контроль Росії після незаконної анексії Криму Росією в 2014 р. Державна енергетична компанія «Нафтогаз України» готується до розвідки 32 блоків. Україна прагне замінити застарілі вугільні електростанції на більш чисті види палива. Природний газ, що видобувається в Чорному морі, може допомогти їй перейти на відновлювальну генерацію таким чином, щоб не тільки гарантувати надійну базову потужність, але і отримати доступ до рентабельних засобів генерації. Потенціал морської вітроенергетики Чорного моря становить в Україні не менше 100 ГВт. Україна намагається залучити великих інвесторів для допомоги в розвідці й видобутку своїх запасів природного газу

(Sabadus, Aura. Why the Black Sea could emerge as the world's next great energy battleground = [Чому Чорне море може стати наступним полем великої енергетичної битви в світі] / А. Sabadus // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 30.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/why-the-black-sea-could-emerge-as-the-worlds-next-great-energy-battleground/>)).

Незалежні аудитори перевірятимуть усі ліцензії на користування природними ресурсами України, видані понад чверть століття. Виявлені порушення призведуть до повернення родовищ до державної власності. Рада національної безпеки і оборони України прийняла рішення про аудит усіх дозволів на видобуток природних ресурсів, виданих в країні з 1994 р. Незабаром кожен дозвіл буде загальнодоступним і ця інформація буде надаватися безпосередньо громадянам України. Влада чітко дає зрозуміти, що якщо перевірка виявить порушення ліцензійних умов, такі дозволи будуть законно повернуті українському народові

(Trusewicz, Iwona. Zelenski bierze się za złoza Ukrainy. Szykuje wielką kontrolę = [В. Зеленський планує аудит родовищ в Україні] / І. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 20.03. (<https://www.rp.pl/Surowce-i-Chemia/210329988-Zelenski-bierze-sie-za-zloza-Ukrainy-Szykuje-wielka-kontrola.html>)).

РЕФОРМИ

Радник Президента України з економічних питань О. Устенко сказав, що «Президент України почав процес деолігархізації, метою якого є не боротьба з окремими представниками великих компаній, а зміна режиму, скорочення бізнес-бар'єрів і створення рівних умов для гри». О. Устенко розкритикував попередників В. Зеленського за бездіяльність у цій сфері, наголосивши, що «якби економічна ситуація в Україні не

застопорилася на рівні 1990-х років, ВВП в минулому році міг би скласти 400 мільярдів доларів». Серед першочергових заходів О. Устенко назвав амністію капіталу, проведення судової реформи, а також відновлення повноцінної роботи антикорупційної інфраструктури.

(Kiss, Dániel. Indul az oligarchamentesítés = [Запускається «процес деолігархізації»] / D. Kiss // Index.hu. – Budapest, 2021. – 22.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/22/indul-az-oligarchamentesites-ukrajnaban/>)).

ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ

На розгляд Верховної Ради України внесено законопроект про обмеження імпорту електроенергії з Росії. Міністр енергетики Ю. Вітренко в ході онлайн-зустрічі з главою Міненерго Литви Д. Крейвісом розповів, що енергосистема України відокремиться від енергосистем Росії і Білорусі в 2022 р. Після цього в 2023 р. відбудеться повна синхронізація ОЕС з ENTSO-E – європейською мережею системних операторів передачі електроенергії. Заступник міністра енергетики Росії Є. Грабчак в бесіді з журналістами зробив заяву, що «можливе від'єднання України від єдиної енергосистеми з РФ і Білоруссю жодним чином не вплине на Росію».

(Минэнерго оценили последствия отсоединения Украины от энергосистемы с РФ = [Міненерго оцінило наслідки від'єднання України від енергосистеми з РФ] // Известия. – Москва, 2021. – 24.03. (<https://iz.ru/1141390/2021-03-24/v-minenergo-otcenili-posledstviia-otsoedineniia-ukrainy-ot-energostemy-s-rf>)).

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

У Києві було виявлено групу осіб, які продавали неправдиві довідки про результати тесту Covid-19. Послугою користувалися туристи, що виїжджають за кордон. Документ коштував 900-1500 грн. Було придбано щонайменше 80 неправдивих документів. Прокуратура повідомила, що до афери були залучені двоє жителів столиці. Один з них шукав людей, які планують виїхати за кордон, і пропонував їм продати негативний результат тесту на Covid-19 без необхідності проходити тест. Друга особа – це працівник однієї з приватних лабораторій, яка видавала такий документ. Ціна бажаного результату тесту Covid-19 залежала від дати його видачі

(Ukraina: Turyści kupowali fałszywe zaświadczenia o wyniku testu na COVID = [Україна: Туристи придбали підроблені сертифікати тесту на COVID] // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 18.03. (<https://dorzeczy.pl/swiat/176328/w-kijowie-wykryto-grupe-sprzedajaca-falszywe-zaswiadczenia.html>)).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Красногвардійський районний суд м. Дніпро оголосив вирок І. Плотницькому, колишньому ватажку терористичної організації «Луганська народна республіка», і двом його поплічникам – О. Гуреєву й А. Патрушеву – у справі про збиття літака Іл-76 над Луганським летовищем 2014 р., коли загинули 49 осіб. Усіх трьох судили заочно за ст. 258 (теракт) Кримінального кодексу України.

(Надтока, Світлана. Суд Дніпра оголосив вирок ватажкові ЛНР / С. Надтока // Міст. – Торонто, 2021. – 17.03. (<https://meest-online.com/ukraine/crime/sud-dnipra-oholosyv-vyrok-vatazhkovi-lnr/>)).

Українська прокуратура порушила кримінальні справи проти 23 російських артистів сцени, які взяли участь у концерті, присвяченому відкриттю Кримського мосту. Їх звинувачують у незаконному в'їзді до Криму, який є окупованою Росією територією України

(Ukrainā ierosināta kriminālieta pret Ļepsu un 22 citām krievu estrādes zvaigznēm = [В Україні порушено кримінальну справу проти Г. Ленса та ще 22 зірок російської естради] // DELFI. – Rīga, 2021. – 27.03. (<https://www.delfi.lv/news/arzemes/ukraina-ierosinata-kriminallieta-pret-lepsu-un-22-citam-krievu-estrades-zvaigznem.d?id=53046329>)).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба зазначив, що терміни поставки вакцин від коронавірусу в Україну змінені через зрив поставок препаратів у країни Євросоюзу. Президент України В. Зеленський звернувся до президента Австрії з проханням про допомогу в отриманні вакцини проти COVID-19 в рамках проєкту COVAX від Всесвітньої організації охорони здоров'я

(ЕС перенес строки поставок Києву остатков вакцин от COVID-19 = [ЕС переніс терміни поставок Києву залишків вакцин від COVID-19] // Известия. – Москва, 2021. – 16.03. (<https://iz.ru/1137708/2021-03-16/es-perenes-sroki-postavok-kievu-ostatkov-vaktcin-ot-covid-19>)).

За останні 24 год. (станом на 19.03) в Україні зареєстрували 15850 людей, інфікованих коронавірусом – рекордна кількість з початку року. Про це повідомив міністр охорони здоров'я М. Степанов. Попередній рекорд датується попереднім днем, коли щоденний приріст становив 15053 заражених. Серед нещодавно заражених 830 дітей та 401 медичний працівник. За останні 24 год. в Україні було госпіталізовано 4444 людини, інфікованих COVID-19, 4592 людини одужали, 262 померли від ускладнень. Загальна кількість заражених становить 1519926, 1248782 одужали, 29515 померли. В Україні з 24 лютого і щонайменше до 30 квітня 2021 р. діє адаптивний карантин

(Петров, Ангел. Коронавирусът по света: Германският здравен министър допусна национална сделка за «Спутник» = [Коронавірус у всьому світі: міністр охорони здоров'я Німеччини затвердив національну угоду для «Спутник V»] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2021. – 19.03. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/03/19/4187505_koronavirusut_po_sveta_germanskiyat_zdrav_en_ministur/)).

Україна зафіксувала третє за величиною зростання числа нових випадків захворювання на коронавірус. Для запобігання поширенню пандемії в країні введено більш суворі обмеження на переміщення та суворий карантин у великих містах. Цього тижня (станом на 20.03) захворювання на коронавірус зросли на 55 % і склали в середньому 11 200 осіб на день

(China's first local Covid case since February had been vaccinated – state media = [Перший з лютого в Китаї випадок Covid – щеплений] // The Guardian. – London, 2021. – 20.03. (<https://www.theguardian.com/world/2021/mar/20/chinas-first-local-covid-case-since-february-had-been-vaccinated-state-media>)).

Франція, Польща та Україна запровадили нові заходи блокування для боротьби зі сплеском зараження коронавірусом. Зокрема, в столиці – Києві – більшість магазинів були закриті, культурні заходи відмінені

(Fresh curbs in Europe as EU threatens AZ export ban = [Нові перешкоди в Європі, оскільки ЄС загрожує заборонаю експорту АЗ] // The News. – Islamabad, 2021. – 21.03. (<https://www.thenews.com.pk/print/807320-fresh-curbs-in-europe-as-eu-threatens-az-export-ban>)).

В Україні виявлено нові, небезпечні варіанти британського штаму коронавірусу, повідомив Український інститут молекулярної біології та генетики. За даними інституту, поєднання модифікованих мутацій британського варіанту призвело до нової хвилі пандемії та пояснює зростаюче виявлення повторних інфекцій серед українців. Лікарі також відзначають більш важкий перебіг захворювання. «Можна говорити про дуже небезпечну тенденцію заміщення попередніх варіантів коронавірусу, які поширюються в Україні восени і взимку та якими українці вже заразилися, новими, мутованими варіантами британського штаму вірусів», – підкреслив директор інституту М. Тукало. Наразі – за даними Міністерства охорони здоров'я – в Україні зареєстровано окремі випадки британського варіанту коронавірусу

(Niebezpieczne odmiany brytyjskiego wariantu. Wykryto je na Ukrainie = [Небезпечні варіації британського штаму. Виявлено їх в Україні] // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 23.03. (<https://dorzeczy.pl/swiat/176810/ukraina-wykryto-niebezpieczne-odmiany-brytyjskiego-wariantu.html>)).

В Україні стартував другий етап масової вакцинації від COVID-19. За словами глави Міністерства охорони здоров'я М. Степанова, на другому етапі планується імунізувати сімейних лікарів, людей старших за 80 років, працівників соціальної сфери та системи охорони здоров'я. М. Степанов також повідомив, що в рамках масової вакцинації від COVID-19, що почалася в Україні 24 лютого, щеплення вже зробили 111025 чоловік

(В Украине стартовал второй этап вакцинации от COVID-19 = [В Україні стартував другий етап вакцинації від COVID-19] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 23.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0323/c31520-9831453.html>)).

Україна повідомила про рекордний щоденний максимум 333 смертей, пов'язаних з коронавірусом, за останні 24 год., станом на 23.03, після попереднього максимуму 289 смертей. Україна за останні тижні постраждала від різкого збільшення кількості випадків коронавірусу, який, за словами прем'єр-міністра Д. Шмигала, є третьою хвилею пандемії. За останні 24 год. зареєстровано 11476 нових інфекцій. Загалом Україна повідомила про 1565732 випадки коронавірусу та 30431 смертей. Минулого тижня кількість нових коронавірусних інфекцій зросла до 15850 випадків, що є найвищим рівнем в Україні з листопада. Ці показники змусили уряд в столиці Києві та кількох областях ввести жорсткий карантин

(Hall, Rachel. Coronavirus live news: US officials question AstraZeneca trial = [Новини про коронавірус у прямому ефірі: чиновники США ставлять під сумнів суд над AstraZeneca] / R. Hall // The Guardian. – London, 2021. – 23.03. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/mar/23/coronavirus-live-news-who-warns-global>)).

[weekly-deaths-rising-uk-bans-non-essential-foreign-travel?page=with:block-6059937d8f08bf1eee60c5d2#block-6059937d8f08bf1eee60c5d2](https://www.bbc.com/news/health-564630)).

Україна зафіксувала рекордну кількість смертей, пов'язаних з новим коронавірусом, за останні 24 год. (станом на 23.03) – 333. Про це повідомив міністр охорони здоров'я М. Степанов. Попередній пік 289 смертей був зареєстрований шість днів тому (станом на 17.03.). Загальна кількість смертей в Україні становить понад 30 тис. (30431). За останні 24 год. в країні було зареєстровано майже 11500 нових інфекцій. Загальна кількість підтверджених випадків коронавірусу в Україні з населенням майже 42 млн чоловік становить понад 1565 млн. Країна за цим показником посідає 16 місце у світі. Минулого тижня кількість заражених за день перевищила 15 тис. – найвищий рівень з листопада.

(Петров, Ангел. Коронавірусът по света: Путин се ваксинира, но не казват с какво = [Коронавірус у всьому світі: В. Путіну зробили щеплення, але не говорять яке] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2021. – 23.03. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/03/23/4188817_koronavirusut_po_sveta_putin_se_vaksinira_no_ne_kazvat/)).

В Україні загальна кількість смертей від COVID-19 перевищує 30 тис. З початку пандемії коронавірусом заражено понад 1,5 млн людей. Аналітики пояснюють погіршення епідемічної ситуації в Україні відсутністю національних обмежувальних заходів та недостатнім дотриманням законодавства

(Джамбазов, Денис. Україна регистрира рекорден брой смъртни случаи, свързани с коронавируса = [В Україні зареєстровано рекордну кількість смертей від коронавірусу] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 23.03. (<https://fakti.bg/world/564313-ukraina-registrira-rekorden-broi-smartni-sluchai-svarzani-s-koronavirusa>)).

Україна посилює прикордонний контроль і вимагає від людей, які в'їжджають в країну, мати негативний результат тестування на коронавірус. Про це повідомив міністр охорони здоров'я М. Степанов. За останні 24 год. (станом на 24.03) в Україні було зафіксовано 333 смерті від коронавірусу – рекордна кількість. Попередній рекорд – 289 смертей (станом на 17.03.). За словами М. Степанова, в Україні широко поширена британська версія коронавірусу, що передається швидше і має сильніший вплив

(Restrictii tot mai dure la trecerea frontierei cu Ucraina = [Жорсткіші обмеження перетину кордону з Україною] // Cotidianu. – Bucuresti, 2021. – 23.03. (<https://cotidianul.md/2021/03/23/restrictii-tot-mai-dure-la-trecerea-frontierei-cu-ucraina-noi-recorduri-de-decese/>)).

За останні 24 год. (станом на 24.03) в Україні зареєстровано рекордну кількість смертей, пов'язаних з коронавірусом. Станом на 23.03 померли 333 українця. Заражених за минулу добу було близько 14174. Загалом Україна повідомила про 1579906 випадків COVID-19 та 30773 випадки смерті

(Стайков, Анатоли. Рекордно висок брой смъртни случаи от COVID-19 в Украина = [Рекордно висока кількість смертей від COVID-19 в Україні] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 24.03. (<https://fakti.bg/world/564630-rekordno-visok-broi-smartni-sluchai-ot-covid-19-v-ukraina>)).

Міністр охорони здоров'я М. Степанов заявив, що станом на 24.03 було зареєстровано 342 смертних випадків проти 333 смертей, зафіксованих попереднього дня. Україна також повідомляє про рекордну кількість госпіталізацій: за минулу добу 5483 українці були доставлені до лікарні з коронавірусом. Щоденний рекорд становив 4887, про який повідомлялося (станом на 11.03.). Україна посилила прикордонний контроль, намагаючись уповільнити зараження, і тепер вимагає від подорожуючих негативного результату тесту. 41-мільйонна країна має відносно повільну програму вакцинації, станом на 24.03 вперше зробили щеплення лише 137026 осіб

(Skopeliti, Clea. Coronavirus live news: AstraZeneca 'very far away from contractual commitments' on vaccine delivery, says EU = [Новини про коронавірус у прямому ефірі: AstraZeneca «дуже далеко від договірних зобов'язань» щодо доставки вакцин] / C. Skopeliti // The Guardian. – London, 2021. – 24.03. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/mar/24/coronavirus-live-news-brazil-suffers-record-daily-deaths-eu-to-tighten-vaccine-export-guidelines?page=with:block-605ae5108f0842edbee7ce26#block-605ae5108f0842edbee7ce26>)).

Україна зафіксувала рекордну кількість смертей через COVID-19 другий день поспіль на тлі погіршення пандемічної ситуації за останні дні. Україна зафіксувала 342 смерті за останні 24 год. (станом на 24.03), після того, як попередній рекорд був встановлений напередодні, коли 333 людини втратили життя через COVID-19. Минулого тижня Україна запровадила блокування в Києві та інших регіонах, що найбільш постраждали від захворювання

(COVID-19: Un nou record de decese în Ucraina = [COVID-19: Нова кількість загиблих в Україні] // Cotidianu. – Bucaresti, 2021. – 24.03. (<https://cotidianul.md/2021/03/24/covid-19-un-nou-record-de-decese-in-ucraina/>)).

Україна повідомляє про рекордну щоденну кількість смертей, пов'язаних з Covid, другий день поспіль, а також про найвищу щоденну кількість госпіталізацій. Ще 342 смерті були зафіксовані за останні 24 год. (станом на 23.03), порівняно з 333 напередодні. Загальна кількість загиблих становила 30773 особи

(Campbell, Lucy. England's pubs may be allowed to ditch social distancing = [Англійським пабам може бути дозволено відмовитися від соціального дистанціювання] / L Campbell // The Guardian. – London, 2021. – 25.03. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/mar/24/coronavirus-live-news-brazil-suffers-record-daily-deaths-eu-to-tighten-vaccine-export-guidelines?page=with:block-605b87d18f08a9515e836909#block-605b87d18f08a9515e836909>)).

Index.hu інформує, що в Україні фіксуються нові антирекорди за кількістю смертей і реєструється все більше заражених Covid. На Закарпатті 25 березня зареєстровано 668 нових інфікованих, їх число перевищило 52 тис. Смертоносна хвороба забрала життя 1237 в населених угорцями районах

(Vöő, György. Ukrajnában naponta emelkedik több ezerrel a fertőzöttek száma = [В Україні кількість інфікованих зростає на тисячі з кожним днем] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest, 2021. – 25.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/25/ukrajna-koronavirus-temetese/>)).

Голова Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування М. Радущий повідомив, що в Україні зафіксовано рекордну кількість заражень коронавірусом серед дітей. Про це М. Радущий написав на своїй сторінці у Facebook. М. Радущий додав, що Covid-19 все частіше впливає на молоді вікові групи, включаючи дітей. Однак він зазначив, що «найчастіше діти мають легкий Covid-19 і залишаються носіями коронавірусу». За словами М. Радущого, майже тисяча нових випадків зараження дітей свідчить про те, що місцева влада повинна врахувати рекомендацію Міністерства охорони здоров'я та перевести якомога більше шкіл на дистанційне навчання. Голова комітету наголосив, що хоча в Україні все ще фіксується рекордна кількість нових коронавірусних інфекцій, кількість госпіталізованих та смертність від Covid-19 постійно зростає, ситуація в сусідніх країнах «не краща». Вказуючи на Польщу як конкретний приклад, він оцінив, що «третя хвиля коронавірусу охопила всю Європу». «В Україні епідеміологічна ситуація складна, але зараз під контролем», – додав М. Радущий

(Mikulski, Jakub. Na Covid-19 choruje coraz więcej dzieci. Dane z Ukrainy = [Дедалі більше дітей хворіють на Covid-19. Дані з України] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 26.03. (<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210329493-Na-Covid-19-choruje-coraz-wiecej-dzieci-Dane-z-Ukrainy.html>)).

Україна вже третій день поспіль реєструє рекордну кількість смертей від коронавірусу, оскільки нові зараження також досягли рекордного рівня. Представники органів охорони здоров'я повідомили про 16669 нових випадків зараження та 362 смерті, що перевищило попередні рекорди – 342 (станом на 24.03) та 333 (станом на 23.03.). Київ запровадив жорсткий карантин для припинення розповсюдження вірусу, заклавши культурні центри, великі торгові центри та обмеживши ресторани обслуговуванням на винос. На сьогодні Україна, отримала лише 500 тис. доз вакцини «AstraZeneca» / Oxford для населення в 40 млн людей. З початку пандемії в Україні, було зафіксовано понад 1,5 млн інфекцій та понад 31 тис. смертей

(Mohamed, Edna. Mexico's death toll passes 200,000 – as it happened = [Кількість загиблих у Мексиці перевищує 200 тис. – як це сталося] / E. Mohamed // The Guardian. – London, 2021. – 26.03. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/mar/25/coronavirus-live-news-astrazeneca-to-publish-full-vaccine-trial-results-us-cases-pass-30m?page=with:block-605c6b998f0801da89e5bcbc>)).

В Україні продовжується поширення коронавірусної інфекції. Міністр охорони здоров'я М. Степанов очікує, що карантинні обмеження обов'язково збережуться в Україні до кінця 2021 р. Він прогнозує, що кількість пацієнтів значно збільшиться протягом наступних двох-трьох тижнів з щоденним збільшенням до 25 тис. чоловік. Він також припускає, що, якщо ситуація стане некерованою і система охорони здоров'я опиниться під загрозою, громадський транспорт може бути зупинений

(Patthy, Loránd. Ukrajnában csaknem 17 ezer fertőzöttet regisztráltak egy nap alatt = [В Україні за один день було зареєстровано майже 17 тисяч заражених] / L. Patthy // Index.hu. – Budapest, 2021. – 27.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/27/ukrajnaban-is-egyregyorsul-a-fertozes-uteme/>)).

За останні 24 год. (станом на 28.03) в лікарнях України було госпіталізовано 5052 людини. Станом на 27.03 в країні було зареєстровано 11932 нових заражень та 203 смерті, пов'язані з вірусом. Погіршення ситуації зумовлене британською версією нового коронавірусу, який був виявлений в Україні наприкінці лютого. Наразі в країні близько 197 тис. людей отримали першу дозу вакцини з моменту початку вакцинаційної кампанії місяць тому

(Богданова, Милена. Рекорден брой заразени за 24 часа = [Рекордне число інфікованих протягом 24 годин] / М. Богданова // Факти. – Sofia, 2021. – 28.03. (<https://fakti.bg/world/565869-rekorden-broi-zarazeni-za-24-chasa>)).

В Україні поширення коронавірусної інфекції все ще не сповільнюється, 27 березня зареєстровано майже 12 тис. нових пацієнтів. Понад 5 тис. хворих були госпіталізовані, а кількість смертей з початку епідемії налічує близько 32 тис.

(Nagy, Flóra. Ukrajnában már csaknem 32 ezer halottja van a járványnak = [В Україні внаслідок епідемії вже є майже 32 000 померлих] / F. Nagy // Index.hu. – Budapest, 2021. – 28.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/28/ukrajna-koronavirus-covid-19-jarvany-egeszsegugy-fertozottek-adatok-korhaz/>)).

Станом на 29.03 рекордна кількість українців потрапила до лікарні з коронавірусом. Про це свідчать дані Міністерства охорони здоров'я. Міністр охорони здоров'я М. Степанов повідомив, що за минулу добу госпіталізували 5052 людини порівняно з попереднім рекордом – 4887 осіб, зареєстрованих 17.03. Україна повідомила про 11932 нових інфекцій за останні 24 год. та 203 випадки смерті від коронавірусу. Кількість щоденних госпіталізацій не перевищувала 2 тис. під час піку пандемії наприкінці 2020 р., але почала зростати в останні тижні. Минулого тижня в Україні зареєстровано рекордний щоденний показник 18132 нових випадків захворювання та 362 смерті від коронавірусу. З початку пандемії заражено понад 1,64 млн людей, а 31954 померли

(Badshah, Nadeem. France accelerates vaccine rollout – as it happened = [Щоденні госпіталізації в Україні зростають до рекордно високих] / N. Badshah // The Guardian. – London, 2021. – 29.03. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/mar/28/coronavirus-live-news-germany-risks-losing-control-of-covid-brazil-deaths-top-3000-for-second-day?page=with:block-606028f08f08aff75c03d46c>)).

За даними Державного експертного центру Міністерства охорони здоров'я, в Україні за перший місяць вакцинації від COVID-19 побічні реакції на щеплення виявили в 0,35 % випадків. У центрі уточнили, що в період з 24 лютого по 28 березня в Україні в цілому було зроблено 198465 щеплень від нового коронавірусу. У 92,8 % випадків побічні реакції були несерйозними. Останнім часом в Україні спостерігається погіршення ситуації із захворюваністю на COVID-19

(В Украине за первый месяц вакцинации от COVID-19 побочные реакции на прививку выявили в 0,35 % случаев = [В Україні за перший місяць вакцинації від COVID-19 побічні реакції на щеплення виявили в 0,35 % випадків] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 31.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0331/c31519-9834210.html>)).

СУСПІЛЬСТВО

Селище міського типу Донецької області Новгородське до 1951 р. називалося «Нью-Йорк». Жителі міста сподіваються повернути місту колишню назву. Поселення, яке перевищує 10 тис. осіб, розташоване на передовій в зоні українсько-російського конфлікту. Місцева влада сподівається, що перейменування селища Новгородське в «Нью-Йорк» зумовить його розвиток. Селищна рада Новгородського має проголосувати за рішення щодо перейменування. Деякі мешканці села вважають, що органи влади повинні зосередитися не на перейменуванні, а на забезпеченні робочими місцями та допомозі громадянам

(Frishberg, Hannah. War-torn Ukrainian town considering changing name to New York = [Зруйноване війною українське місто, розглядає можливість зміни назви на «Нью-Йорк»] / Н. Frishberg // New York Post. – New York, 2021. – 18.03. (<https://nypost.com/2021/03/18/war-torn-ukrainian-town-considering-changing-name-to-new-york/>)).

Скандал сколихнув українські соціальні мережі та суспільство після того, як восьмирічна блогерка М. Маханець оголосила, що вона зустрічається з 13-річним підлітком з благословення матері, яка контролює її соцмережі. М. Маханець має майже 500 тис. підписників в Instagram та майже 7 млн у додатку для обміну відео Likee, подібному до TikTok і дуже популярному серед молоді. Дівчина наразі має стосунки з 13-річним П. Паєм. «Ми з Пашею зараз пара», – написала вона. У своїх сторіз в Instagram двоє дітей опублікували фотографії, на яких вони цілуються і навіть сплять в одному ліжку. Після того, як історія привернула увагу ЗМІ, більшість провокаційних фото та відео були видалені. Згідно з описом аккаунта, профілем Мілани керує її мати Дарія, яка пояснила в Instagram, що у неї немає проблем із стосунками двох неповнолітніх, зазначивши, що «це їх життя і вони вирішують це самостійно». Мати отримала шквал критики в соцмережах, де деякі користувачі просили скасувати опіку над Міланою. У широко розповсюдженому дописі у Facebook користувач мережі Г. Вебер звинувачує матір у «проблемах з головою» та «сексуалізації власної дочки за гроші»

(«Somos pareja»: la relación de una 'influencer' de ocho años y su novio adolescente que indigna a las redes = [«Ми пара»: стосунки восьмирічної «інфлюенсерки» та її хлопця-підлітка, які обурюють мережі] // ABC. – Madrid, 2021. – 21.03. (https://www.abc.es/recreo/abci-somos-pareja-relacion-influencer-ocho-anos-y-novio-adolescente-indigna-redes-202103211527_noticia.html)).

За останні три десятиліття української незалежності Майдан Незалежності в Києві зазнав метаморфози, що відображає власне національне повноліття України. Майдан Незалежності за останні десятиліття отримав помітну ступінь міжнародного визнання як місце не однієї, а двох пострадянських революцій. Помаранчева революція 2004 р. стала переломним моментом у метаморфозі Майдану: площа наповнилася почуттям гідності і авторитету, якого раніше не вистачало. В кінці 2013 – початку 2014 р. Майдан знову став центром народного повстання, оскільки мільйони українців протестували проти прийнятого в останній момент рішення уряду відмовитися від планів підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. За останні три десятиліття Майдан став синонімом української національної розбудови

(Dickinson, Peter. Maidan's metamorphosis mirrors Ukraine's national coming of age = [Метаморфоза Майдану відображає національне повноліття України] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 22.03.

[\(https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/maidans-metamorphosis-mirrors-ukraines-national-coming-of-age/\)](https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/maidans-metamorphosis-mirrors-ukraines-national-coming-of-age/).

У Києві відомий волонтер Р. Горда за допомогою спінінга врятував 11-річного хлопчика, якого віднесло на крижині далеко від берега Дніпра. Як розповів Р. Горда, він не вважає порятунок дитини подвигом. Він каже, що подібне у нього вже траплялося

(Pescador usa cana para resgatar criança presa em bloco de gelo no meio do rio = [Рибалка використав спінінг, щоб врятувати дитину, яка потрапила в крижану воду посеред річки] // Correio da Manhã. – Lisboa, 2021. – 23.03. (https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/pescador-usa-cana-para-resgatar-crianca-presa-em-bloco-de-gelo-no-meio-do-rio?ref=Pesquisa Destaques)).

Згідно з дослідженням, проведеним AUTO-Consulting (інформаційна аналітична група), станом на початок 2021 р. середній вік автомобілів в Україні становить 22,7 року. З таким показником український автопарк є найстарішим у Європі. Для порівняння, середнє значення віку автомобілів у Європі становить 10,8 років

(Славчев, Радослав. Българите не карат най-старите коли в Европа = [Болгари не їздят на найстаріших автомобілях Європу] / Р. Славчев // Факти. – Sofia, 2021. – 29.03. (https://fakti.bg/avto/566022-balgarite-ne-karat-nai-starite-koli-v-evropa)).

ІСТОРІЯ

Керівництво ОУН призначило Л. Лапінського керівником організаційної мережі в Польщі, а польські служби безпеки – головним провокатором. Амністія, оголошена польською комуністичною владою в лютому 1947 р., не поширювалася на членів українського підпілля. Комуністи мали намір вирішити, так звану, «українську проблему» силою – шляхом переміщення українського населення в західну Польщу та повної ліквідації партизанських загонів УПА. Ця мета була досягнута завдяки масовому використанню підрозділів Війська Польського та на пізнішому етапі Корпусу внутрішньої безпеки. Восени 1947 р. керівництво українського підпілля, не бачачи шансів продовжувати свою діяльність, наказало демобілізувати структури. На межі 1947 та 1948 рр. невеликі групи українських партизанів та поодинокі підпільники переховувалися від арештів у Польщі. Ці залишки підпілля було вирішено знищити за допомогою агентів, залучивши до їх проведення заарештованих і завербованих членів ОУН-УПА

(Karbowiak, Arkadiusz. Operacja „C-1”: Dobić UPA! = [Операція «С-1»: Добити УПА!] / А. Karbowiak // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 20.03. (https://dorzeczy.pl/historia/176550/operacja-c-1-przeciwko-ukrainskiej-powstanczej-armii.html)).

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

Італійський письменник та журналіст М. Д. Паскуале видав нову книгу про Україну – «Українське Abbecedario II, Від Середньовіччя до Чорнобильської трагедії». Автор прослідковує історію ХХ ст. та розповідає, як українські дисиденти 1960-х рр. прокладали шлях до незалежності в 1990-х рр. Книга також розкриває питання, яким чином історик М. Грушевський став першим українським президентом у 1918 р., що з ним сталося і як його новаторська 10-томна «Історія України-Руси» кинула виклик російському імперському історичному наративу

(Секрети української історії в новій книзі Массіміліано Ді Паскуале в Італії // Українська газета в Італії. – Рим, 2021. – 17.03. (<https://www.gazetaukrainska.com/українська-італія/грумада/секрети-української-історії-в-новій-к/>)).

В Україні відкрили Центр Балтійсько-Чорноморських досліджень при Київському національному університеті ім. Т. Шевченка. Новий центр був створений з метою зміцнення двосторонніх відносин між Литвою та Україною в гуманітарній галузі. Центр був створений на основі меморандуму про співпрацю між Університетом Вітовта Великого та Київським національним університетом ім. Т. Шевченка, а також за підтримки посольства Литви в Україні та Міністерства освіти, науки та спорту

(Kijeve atidarytas Baltistikos centras = [У Києві було відкрито Балтійський центр] // Zebra. – Vilniaus, 2021. – 19.03. (<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/svietimas/kijeve-atidarytas-baltistikos-centras-233-1473526?copied>)).

«Червоний голод. Війна Сталіна проти України» – це перше видання болгарською мовою шокуючого розслідування подій в радянській Україні в 1932-1933 рр. американською журналісткою і письменницею Е. Епплбаум. У 1932-1933 рр. в Україні від голоду померло майже 4 млн людей. В історії цей трагічний епізод відомий як український «геноцид» та український «Голокост». Е. Епплбаум розповідає історію трагічних подій, зокрема як їх використовував Й. Сталін, щоб підкорити Україну власним планам

(Книга разказва за Гладомора в Съветска Украйна = [Книга розповідає про Голодомор у радянській Україні] // Дневник. – Sofia, 2021. – 29.03. (<https://www.dnevnik.bg/knigi/2021/03/29/4191159 kniga razkazva za gladomora v suvetska ukraina/>)).

СПОРТ

Донецька футбольна команда «Шахтар» у матчі-відповіді 1/8 фіналу Ліги Європи зіграє з італійською «Ромою». Матч відбудеться в Києві на НСК «Олімпійський». Розгромна поразка в першому матчі – 0:3 практично зводить нанівець всі шанси «Шахтаря» перемогти «Рому» і вийти до чвертьфіналу турніру

(P. Fonseca: «A Kiev concentrati per vincere, non voglio scherzi» = [П. Фонсека: «Концентруємося на перемозі в Києві, я не жартую»] // La Repubblica. – Roma, 2021. – 17.03. (https://www.repubblica.it/sport/calcio/serie-a/roma/2021/03/17/news/roma_fonseca_a_kiev_per_vincere_non_per_difenderci_-_292701061/?ref=search)).

Чемпіони світу, французи, у матчі, що відкриває кваліфікацію до чемпіонату світу, який відбудеться в Катарі в 2022 р., зіграли лише внічию з Україною на своєму стадіоні – 1:1. Французи мали перевагу в матчі, в якому були явними фаворитами. На 19-й хв. А. Грізмманн вивів французів уперед – нападник «Барселони» забив гол ефектним ударом у кут воріт. Україна, яка не мала шансів забити в першому таймі, у другому зрівняла рахунок за допомоги захисника Франції П. Кімпебе. Саме від нього, після пасу С. Сидорчука, м'яч відскочив, перш ніж потрапив у ворота чемпіонів світу

(Bartkiewicz, Artur. Eliminacje MŚ: Ukraina wywozi punkt z Francji = [Кваліфікація Чемпіонату світу: Україна зрівняла рахунок з Францією] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita.

– Warsaw, 2021. – 25.03. (<https://www.rp.pl/Pilka-nozna/210329646-Eliminacje-MS-Ukraina-wywozi-punkt-z-Francji.html>).

В 1/8 фіналу турніру WTA у Маямі українка Е. Світоліна перемогла чешку П. Квітову. Поєдинок тривав 2 год. і 25 хв., а завершився з рахунком 2:6, 7:5, 7:5 на користь Е. Світоліної. У чвертьфіналі українка Е. Світоліна зустрінеться з переможницею пари А. Севастова – А. Конюх.

(Naomi Osaka, Ash Barty reach Miami Open quarterfinals = [Наомі Осака і Еш Барті вийшли в чвертьфінал] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 30.03. (<https://www.dailysabah.com/sports/tennis/naomi-osaka-ash-barty-reach-miami-open-quarterfinals>)).

ТУРИЗМ

Українська авіакомпанія «SkyUp Airlines» запровадить прямі рейси за маршрутом Київ-Белград-Київ з кінця березня. Рейси виконуватимуться двічі на тиждень, у вівторок та п'ятницю, а вартість квитка в один бік коштуватиме 43 євро. «SkyUp Airlines» – приватна українська авіакомпанія, одна з п'яти найбільших пасажирських перевізників України, яка виконує чартерні та регулярні низькобюджетні рейси

(Od 30. марта директни летови између Београда и Кијева = [З 30 березня прямі рейси між Белградом та Києвом] // Политика. – Belgrad, 2021. – 24.03. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/475641/>)).

ВНУТРІШНІ САНКЦІЇ

Президент України В. Зеленський підписав нові санкції, запропоновані РНБО України. У списку осіб, які підпадають під санкції знаходяться 23 російські чиновники з МВС та різних служб безпеки, а також троє французьких євродепутатів, які відвідали анексований Росією Кримський півострів

(Ukraina įvedė sankcijas 23 rusų pareigūnams ir trims prancūzų europarlamentarams = [Україна запровадила санкції проти 23 російських чиновників та трьох французьких депутатів Європарламенту] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 25.03. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/25/news/ukraina-ivede-sankcijas-23-rusu-pareigunams-ir-trims-prancuzu-europarlamentarams-18770099/>)).

КІБЕРТЕРОРИЗМ

Україна запобігла великим кібератакам, за якими стоять російські спецслужби, зокрема ФСБ. Вважається, що хакери намагалися дістатися до секретної інформації та дізнатися про важливі установи в країні. Росія не коментувала ці звинувачення

(Стойчев, Росен. Україна спря хакерска атака = [Україна зупинила хакерську атаку] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 16.03. (<https://fakti.bg/world/562370-ukraina-spra-hakerska-ataka>)).

КРИМ

Кримчани мають проблеми з постачанням питної води. Місцева влада намагається вирішити проблему підручними засобами, але поки що це не вдалося. Українська влада побоюється, що Москва може «напасти» на південну частину України з Криму, щоб отримати доступ до водних ресурсів

(Veermäe, Kadri. Pruun vesi paar tundi päevas. Krimmi elanikke vaevab tõsine veekriis = [Коричнева вода протягом декількох годин на день. Жителі Криму страждають від серйозної водної кризи] / K. Veermäe // DELFI. – Tallinn, 2021. – 16.03. (<https://epl.delfi.ee/artikkel/92860001/pruun-vesi-paar-tundi-paevas-krimmi-elanikke-vaevab-tosine-veekriis>)).

В окупованому Росією Криму фактична влада тимчасово зняла обмеження щодо пандемії Covid-19 з метою проведення заходів, присвячених сьомій річниці анексії Криму. Правда інформація про Covid-19 на окупованих територіях відсутня

(Okupācijas spēki Krimas aneksijas gadadienā atceļ Covid-19 ierobežojumus = [У річницю анексії Криму окупаційні війська зняли обмеження щодо Covid-19] // Delfi. – Rīga, 2021. – 17.03. (<https://www.delfi.lv/news/arzemes/okupacijas-speki-krimas-aneksijas-gadadiena-atcel-covid-19-ierobezojumus.d?id=53028271>)).

Автор публікації звертає увагу на те, що кримські татари, корінні жителі Криму, піддаються постійному тиску і зазнають переслідувань з боку російської окупаційної влади протягом останніх семи років з моменту незаконної анексії Кримського півострова в 2014 р. У міру того, як кримськотатарських чоловіків затримують і засуджують до тривалих термінів тюремного ув'язнення, зростає співтовариство кримськотатарських жінок. У боротьбі за виживання і свободу через такі організації як «Солідарність Криму», кримські татарки все частіше беруть на себе провідні ролі. Е. А. Кент, продюсер документального фільму «Кримська солідарність: боротьба за свободу в окупованому Росією Криму» зазначає, що у фільмі розповідається про боротьбу жінок за права і свободу. Мета цього документального фільму – показати, що відбувається в Криму під російською окупацією і спонукати до дій тих, хто в силах допомогти повернути Крим Україні

(Kent, Elina-Alem. New documentary chronicles the plight of Crimean Tatars under Russian occupation = [Нові документальні хроніки відображають долю кримських татар під російською окупацією] / E.A. Kent // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 17.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/new-documentary-chronicles-the-plight-of-crimean-tatars-under-russian-occupation/>)).

Спроба Росії анексувати Крим у 2014 р. призвела до порушення прав людини та расової дискримінації, що розглядається в міжнародних судах. Враховують особливу увагу до жорстокого порушення основних громадянських, політичних, економічних, соціальних, культурних, екологічних прав людини, а також колективних прав місцевого населення, інших етнічних груп. Ці питання є предметом постійного розгляду Моніторинговою місією ООН в Україні. Політика російської фактичної влади в Криму включає дискримінацію громадян України, які російською владою визначаються як «іноземці», які повинні отримати «посвідку на проживання». Але насправді тисячі таких людей не можуть мати «ресстрації місця проживання» та «спеціальної допомоги» в Криму через систему тотальної корупції та бюрократії

(Симеонова, Антония. Нарушаване на човешките права и съвременното робство (ЧАСТ I) = [Порушення прав людини та сучасне рабство (Частина I)] / А. Симеонова // Факти. – Sofia, 2021. – 20.03. (<https://fakti.bg/mnenia/563510-narushavane-na-choveshkite-prava-i-savremennoto-robstvo-chast-i>)).

Україна розвиває «Кримську платформу» як ключовий зовнішньополітичний інструмент консолідації міжнародних зусиль, спрямованих на деокупацію Криму, а також захисту прав та інтересів громадян України. Зустріч «Кримської платформи», на якій Україна планує обговорити питання повернення Криму, запланована на серпень. Україна запропонувала декільком країнам приєднатися до «Кримської платформи», зокрема Туреччині, Франції, Великобританії, Німеччині, Канаді та США.

(Джамбазов, Денис. Зеленски прие стратегията за деокупация на Крим = [В. Зеленський прийняв стратегію для деокупації Криму] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 24.03. (<https://fakti.bg/world/564887-zelenski-prie-strategiata-za-deokupacia-na-krim>)).

ДОНБАС

Обстановка на Донбасі загострилася після піврічного перемир'я, якого в цілому дотримувалися обидві сторони конфлікту. Перемир'я було названо українською владою найефективнішим режимом припинення вогню з початку конфлікту. За словами директора Український інституту аналізу та менеджменту політики Р. Бортника, загострення ситуації має кілька причин. Одна з них, на його думку, це «невизначеність американсько-російських відносин після обрання Д. Байдена і ролі в цих відносинах українського питання». Р. Бортник вважає, що загострення бойових дій на Донбасі також викликане тим, що переговори щодо мирного врегулювання конфлікту зайшли в глухий кут

(Вероятность начала полномасштабного конфликта в Донбассе очень низкая = [Імовірність початку повномасштабного конфлікту на Донбасі дуже низька] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 16.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0316/c31519-9829442.html>)).

За словами міністра соціальної політики України М. Лазебної, 660 тис. людей похилого віку зареєстровані на території Донбасу, яка не контролюється Україною, отримуватиме в Україні пенсію, яка щомісяця перераховуватиметься на поточні рахунки українських банків на загальну суму 3,5 млрд грн. Для цього треба створити умови для отримання пенсіонерами цих грошей, оскільки в, так званій, ДНР відсутня банківська система

(„Põhjatuu” all. Kuidas Donbassi elanikud kohanesid eluga tunnustamata „rahvavabariigis”. = [Під «нівнічним вітром». Як жителі Донбасу адаптувалися до життя в невизнаній «народній республіці»] // DELFI. – Tallinn, 2021. – 18.03. (<https://epl.delfi.ee/artikkel/92880011/pohjatuule-all-kuidas-donbassi-elanikud-kohanesid-eluga-tunnustamata-rahvavabariigis-2-osa>)).

У липні 2020 р. дві сторони конфлікту на Донбасі домовилися про «повне припинення бойових дій», однак у лютому 2021 р. військовий конфлікт знову загострився. Перетворюючи східні території України на поле бою, Росія показала себе світові як ревізійоністська держава, пише автор, продемонструвала свою військову «спритність». Війна на Донбасі не «заморожена» – бої та стрілянина тривають

(Çigulis, Toms. Krievijas revizionisms un militārā veiclība: karš Donbasā tuvojas septītajai gadadienai = [Російський ревізійонізм і військова доблесть: війна на Донбасі наближається до сьомої річниці] / Т. Çigulis // DELFI. – Rīga, 2021. – 22.03.

<https://www.delfi.lv/news/arzemes/krievijas-revizionisms-un-militara-veikliba-kars-donbasatuvojas-septitajai-gadadienai.d?id=53028759>).

Секретар Ради національної безпеки і оборони О. Данілов заявив, що невірно називати Донецьку та Луганську області Донбасом, оскільки це діалект, нав'язаний Росією. Про це він сказав під час форуму «Виборча реформа: оцінка крізь призму цінностей, політичних прав, якості». «Слова Донбас не існує в жодному юридичному документі нашої країни. Це визначення, яке нам нав'язала Російська Федерація», – зазначив О. Данілов і додав, що українська влада забезпечує максимальне виборче право на територіях, що межують з тимчасово окупованими районами Донецької та Луганської областей, а заява про те, що вибори не відбулися через небажання влади їх проводити, є маніпуляцією

(Симеонова, Антония. Призоваха това име да не се ползва повече = [Заклик більше не використовувати цю назву] / А. Симеонова // Факти. – Sofia, 2021. – 24.03. <https://fakti.bg/world/564912-prizovaha-tova-ime-da-ne-se-polzva-poveche>).

Росія звинуватила Україну в невиконанні мирних домовленостей на сході України і заявила, що прогрес у врегулюванні конфлікту з сепаратистами відступає в міру посилення бойових дій. Натомість влада України вважає, що Росія продовжує блокувати Мінські угоди, які мали б сприяти пришвидшенню припинення війни на Донбасі, лобіюючи свій підхід та своє бачення вирішення проблеми. Москва відстоює позицію, за якою першими мають бути реалізовані політичні вимоги, а вже потім безпекові. Такий підхід повністю протирічить позиції України, для якої на першому плані залишається питання безпеки. Росія усіляко ухиляється і від спілкування, й від виконання вже досягнутих домовленостей та не втомлюється переконувати, що вона не є учасником конфлікту на Донбасі й не воює з Україною. Бойові дії, за офіційною позицією Москви, є «громадянською війною», а свою «допомогу» в ОРДЛО вона надає виключно з гуманітарних позицій

(Mañueco, Rafael M.. Zelenski aprueba la estrategia para adherirse a la OTAN y recuperar Crimea = [В. Зеленський затвердив стратегію вступу до НАТО і повернення Криму] / R. M. Mañueco // ABC. – Madrid, 2021. – 26.03. https://www.abc.es/internacional/abci-zelenski-aprueba-estrategia-para-adherirse-otan-y-recuperar-crimea-202103261417_noticia.html).

Чотирьох українських солдатів було вбито, а ще двох поранено в результаті загострення ситуації на сході України, що є найбільшою кількістю загиблих за день в регіоні з 2019 р. Це доводить загальну кількість українських солдатів, які загинули на передовій з початку року, до 19 чоловік. Проросійські сепаратисти «знову порушили режим припинення вогню і обстріляли українські позиції» з мінометів, гранатометів та великокаліберних кулеметів поблизу селища Шуми, приблизно за 30 км на північ від Донецька. «На жаль, ми спостерігаємо ескалацію з початку року», – зазначив Президент України В. Зеленський, висловлюючи співчуття родичам загиблих солдатів

(Bombardement dans l'est de l'Ukraine : quatre soldats tués, deux blessés = [Бомбардування на сході України: чотири солдати загинули, двох поранено] // Le Figaro. – Paris, 2021. – 26.03. <https://www.lefigaro.fr/flash-actu/bombardement-dans-l-est-de-l-ukraine-quatre-soldats-tues-deux-blesses-20210326>).

Українська армія та ЗМІ повідомляють про погіршення ситуації на фронті з проросійськими сепаратистами на Донбасі «На жаль, ми спостерігаємо за ескалацією (конфліктом) з початку року», – заявив Президент України В. Зеленський. Він додав, що має намір обговорити ситуацію з президентом Росії В. Путіним, президентом Франції Е. Макроном та канцлером Німеччини А. Меркель. В. Зеленський також висловив співчуття з приводу загибелі солдатів, кількість яких з початку року зросла до 19 осіб

(Na východě Ukrajiny se zhoršila situace, při ostřelování zahynuli čtyři vojáci = [Ситуація погіршилася на сході України, загинуло чотири солдати] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 26.03. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/na-vychodu-ukrajiny-se-zhorsila-situace-pri-ostrelovani-zahy/r~679724f08e4d11eb9cafac1f6b220ee8/>)).

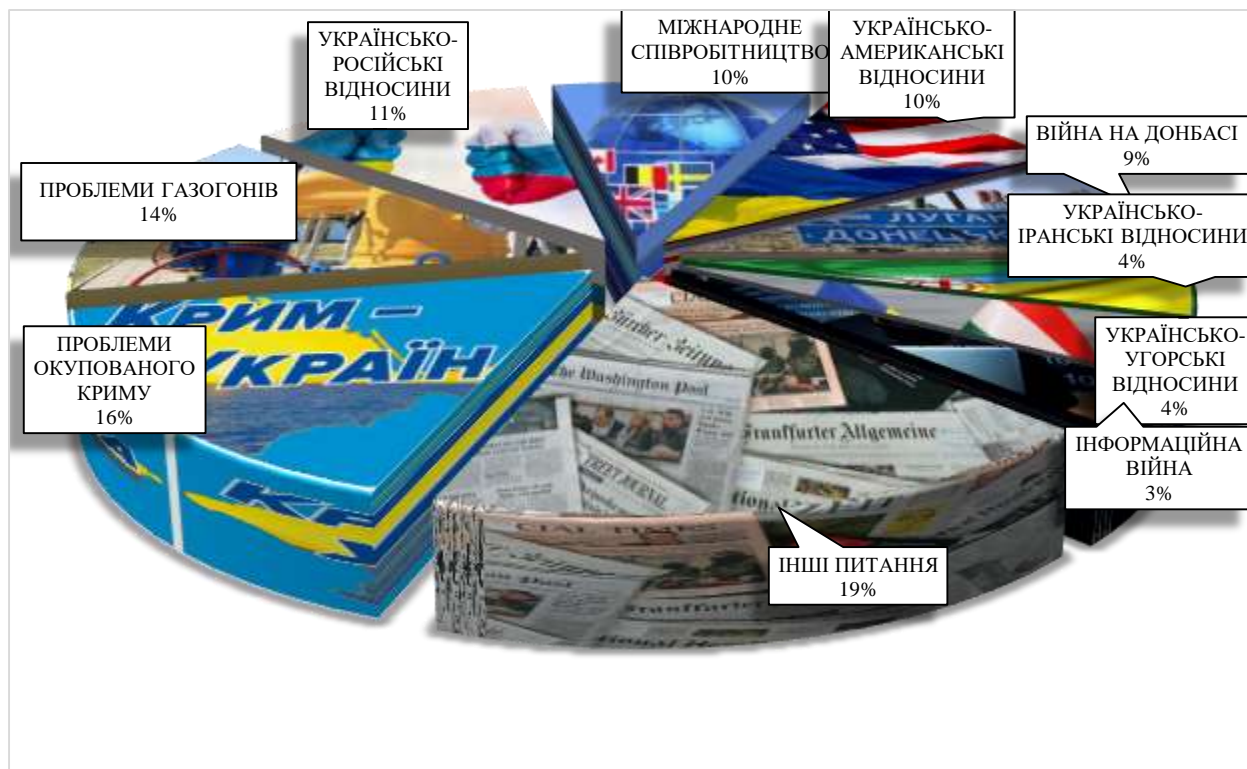
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

В Україні розгорівся черговий гучний скандал, який завершився бурхливою вуличною демонстрацією. Міністр внутрішніх справ А. Аваков, який є єдиним політиком з 2014 р., який досі залишився при владі, поки країна пережила двох президентів, чотирьох прем'єр-міністрів та п'ятьох генеральних прокурорів. Демонстранти рушили до Офісу Президента, де кидали піротехнічні пристрої на працівників поліції, що охороняли будівлю, пошкодили вхід в Офіс, розбили вікна, кинули петарди, а на стінах написали слова, що ганьблять главу держави та міністра внутрішніх справ. Протестуючі вимагали звільнення міністра внутрішніх справ А. Авакова та генерального прокурора І. Венедіктової

(Bértüntetők üzentek az ukrán elnöknek? = [Протестуючі направили повідомлення Президентові України?] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 26.03. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/bertuntetok-uzentek-az-ukran-elnoknek-9571061/>)).

ІМІДЖ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ

Більшість зарубіжних публікацій, що розкривають питання діяльності України на міжнародній арені (55 % від усіх публікацій), присвячені проблемам окупованого Криму (16 %).

Діаграма 9. Питання зовнішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 16-31 березня 2021 року)

Більшість зарубіжних видань активно коментували святкування Росії сьомої річниці незаконного приєднання Криму. Так званий «глава Криму» від Росії Сергій Аксьонов змінив указ про режим підвищеної готовності, що дозволяє масове святкування сьомої річниці незаконного «референдуму», в результаті якого Росія оголосила півострів російським. Міністри закордонних справ країн «Великої сімки» заявили про рішучу підтримку суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України з нагоди сьомої річниці спроби анексії Криму Росією та виступили проти продовження Росією дестабілізації України, особливо проти російських дій у певних районах Донецької та Луганської областей, нехтуючи зобов'язаннями, взятими на себе в рамках Мінських угод. Серед міжнародних оглядачів звучить підтримка запланованого Україною саміту «Кримської платформи», зокрема виступаючи у Верховній Раді президент Литви Гітанас Науседа привітав ініціативу щодо створення

«Кримської платформи». ро свою підтримку концепції «Кримської платформи» вже заявили послы Великої Британії, США, Туреччини та інших країн. Крім консолідації міжнародних зусиль, спрямованих на протидію анексії Криму Росією, серед завдань платформи також протидію загрозам Росії в Чорному та Азовському морях.

В контексті коментарів на рахунок будівництва російсько-німецького трубопроводу «Північний потік-2» (14 %) зарубіжні медіа акцентували увагу на відхиленні Федеральним відомством з морського судноплавства та гідрографії (BSH) Німеччини заперечення екологічних організацій, підтвердивши свій дозвіл на продовження робіт з прокладання труб у межах проєкту «Північний потік-2» дном Балтійського моря. Спорудження російського газопроводу вже на фінальному етапі, але з новими санкціями США з'явилися шанси на те, що проєкт так і не буде завершено, попри те, що у Німеччині не хочуть відмовлятися від нього. Принаймні 18 європейських компаній припинили свою участь у проєкті «Північний потік-2» або перебувають у процесі виходу з нього через загрозу санкцій США. Стало відомо про те, що Wintershall Dea, одна з п'яти компаній-учасниць проєкту зупинила його фінансування. За інформацією німецьких ЗМІ, «зелені» Німеччини закріпили у своїй передвиборчій програмі плани скасувати спірний трубопровід «Північний потік-2», у виборчій програмі «зелених» Німеччини йдеться про те, що проєкт газопроводу «Північний потік-2» є не тільки політичним проєктом через його кліматичні і енергетичні наслідки, а й завдає шкоди на геополітичному рівні, особливо з урахуванням ситуації в Україні, і тому він повинен бути зупиненим.

Світова преса також пильно розглядає міжнародне співробітництво України з рядом країн Європи (10 %). Зокрема інтернет-ЗМІ наголошували, що найважливішим акцентом на зустрічі президентів України і Литви та їх делегацій з питань енергетики, було створення спільної робочої групи, оскільки країни мають спільні стратегічні цілі в енергетиці, а країни Балтії мають намір у довгостроковій перспективі відокремитися від, так званого, кільця BRELL. МЗС Естонії оголосило відкритий конкурс пропозицій щодо фінансування проєктів співпраці у галузі розвитку в Грузії, Україні, Молдові та Білорусі. Проєкти співпраці з Україною в галузі розвитку спрямовані на підтримку належного управління, включаючи боротьбу з корупцією та розробку безпечних ІКТ-рішень, а також зміцнення незалежних громадських та електронних ЗМІ. Медіа не

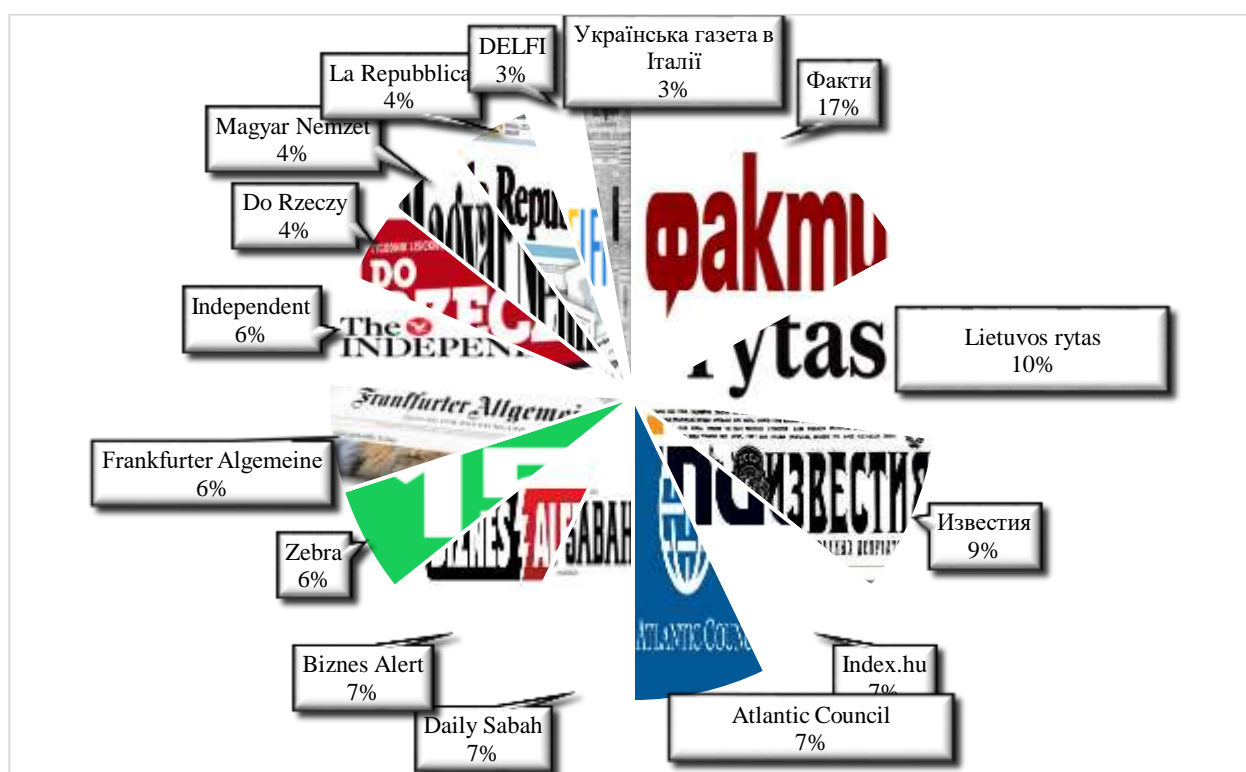
обійшли увагою зустріч прем'єр-міністра України Дмитра Шмигала у Ватикані з Папою Римським Франциском, під час якої сторони зупинилися на добрих двосторонніх стосунках між Святим Престолом і Україною, звернувши особливу увагу на деякі актуальні питання двостороннього зацікавлення, як також на різні теми, що стосуються життя та діяльності Католицької Церкви в країні. Переговори також стосувалися кризи в системі охорони здоров'я та ситуації на сході України.

Зарубіжні ЗМІ докладно висвітлювали українсько-американські відносини (10 %). Зокрема, колишній посол США в Україні, директор Євразійського центру «Атлантичної ради» Джон Гербст, в статті звертає увагу на те, що обрання Джо Байдена відкрило довгоочікувану перспективу нормалізації американсько-українських відносин. Політик вважає, що для Джо Байдена реформи і боротьба з корупцією є пріоритетом, а за останні кілька місяців Президент України зробив більше, ніж будь-коли з тих пір, як рік тому він відсторонив прем'єр-міністра-реформатора Олексія Гончарука і більшу частину Кабміну. Значну кількість матеріалів міжнародні оглядачі присвятили розсекреченому звіту Національної розвідки США, згідно з якими Росія намагалася вплинути на результат президентських виборів у США 2020 році, однак реально щось змінити їй це не вдалося. Водночас у документі фігурує український депутат Андрій Деркач, однак ЗМІ притримується думки, що його діями керували росіяни. Інтернет-джерела також інформують про надання Пентагоном Україні пакету військової допомоги на суму 125 мільйона доларів і за певних умов за першим відправленням буде надіслано військову техніку серед якої окрім двох сторожових суден MkVI, протигарматичні радары, обладнання для підтримки захоплення та оцінки супутникових зображень і обладнання для надання допомоги в госпіталі під час бою.

Проблеми Донбасу посіли одне з чільних місць в інформаційних матеріалах зарубіжних оглядачів (9 %), серед яких критика з боку пресекретаря російського президента Дмитра Пєскова діяльності Президента України Володимира Зеленського щодо реалізації комплексу заходів щодо виконання Мінських угод; прагнення України відновити переговори з Росією про припинення війни на Донбасі і розраховує на підтримку Франції; результати переговорів у форматі відеоконференції президента Росії Володимира Путіна, французького лідера Емманюеля Макрона і канцлера

Німеччини Ангели Меркель, в ході яких політики обговорили ситуацію на сході України і підтвердили безальтернативність мінського комплексу заходів, прийнятого в 2015 році в якості основи врегулювання внутрішнього конфлікту в Україні; обмін заявами між урядами України та Росії щодо загострення конфлікту на сході України, що протягом багатьох років перебував на низькому рівні та супроводжувався незліченними перемир'ями.

За період з 16 по 31 березня 2021 року провідні світові медіа достатньо значну увагу приділили українсько-іранським і українсько-угорським відносинам (по 4 %), інформаційним війнам (3 %) та іншим питанням (19 %).

Діаграма 10. Міжнародна політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 16-31 березня 2021 року)

Українська проблематика в міжнародному контексті найбільший резонанс викликала в інтернет-ЗМІ таких країн, як: Болгарія («Факти» – 17 % всієї відібраної інформації про міжнародні стосунки України), Литва («Lietuvos rytas» – 10 %), Росія («Известия» – 9 %), Угорщина, США, Туреччина та Польщі («Index.hu», «Atlantic Council», «Daily Sabah» і «Biznes Alert» – по 7 %), США– 14 %), Литви, Німеччини та Великобританії («Zebra», «Frankfurter Allgemeine» і «Independent» – по 6 %).

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

Протягом останніх кількох місяців США відстежували кампанію «дезінформації» про вакцини від COVID-19. Серед ЗМІ, на які націлена адміністрація Д. Байдена, News Front – безумовно, найуспішніший і амбітний, який позиціонує себе як групу «борців в інформаційній війні». Історія News Front і характер висвітлення матеріалів дозволяють припустити, що він підтримує тісні відносини з російськими військовими і шпигунськими агентствами. Видання було створене в 2014 р. після захоплення Росією Криму – регіону України, де до цього дня знаходиться штаб-квартира News Front. На початку березня 2014 р., коли російські війська захопили регіон, редактор News Front К. Книрик очолив колону проросійських воєнізованих формувань, направлених в офіс Кримського центру журналістських розслідувань, який на той час був провідним незалежним джерелом новин в регіоні. Під час першої передачі К. Книрик заявив, що журналісти Центру можуть зберегти свої робочі місця, якщо вони перестануть «провокувати» людей на опір російській окупації Криму. Жоден з журналістів ультиматум не прийняв. Замість цього відділ новин Центру переїхав до столиці України Київ, а на його місці був створений News Front

(Shuster, Simon. Meet the Russian 'Information Warrior' Seeking To Discredit COVID-19 Vaccines = [Зустрічайте російського «інформаційного воїна», який прагне дискредитувати вакцини проти COVID-19] / S. Shuster // Time. – New York, 2021. – 21.03. (<https://time.com/5948017/news-front-covid-19-information-war/>)).

Російські спецслужби ведуть цілеспрямовану роботу проти України в інформаційній сфері, а їхні окремі підрозділи працюють виключно на розхитування ситуації в нашій державі. Про це на Всеукраїнському форумі «Україна 30» заявив начальник управління Департаменту кібербезпеки СБУ І. Вітюк

(У спецслужбах РФ є підрозділи, які працюють виключно за українським напрямом // Гомін України. – Торонто, 2021. – 23.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/23474/group/6>)).

Новинний агрегатор «СМИ2» заблокує всі згадки про Президента України В. Зеленського на своїх ресурсах. Цей захід стане відповіддю на запроваджені українським лідером санкції проти компанії. «Це контрсанкція, яку ми закликаємо підтримати всі заблоковані в Україні російські ЗМІ», – повідомили в «СМИ2»

(Российский новостной агрегатор ввел санкции против Зеленского = [Російський новинний агрегатор ввів санкції проти В. Зеленського] // Известия. – Москва, 2021. – 24.03. (<https://iz.ru/1141468/2021-03-24/rossiiskii-novostnoi-agregator-vvel-sanktcii-protiv-zelenskogo>)).

Підробка фотографій за допомогою комп'ютерних програм та розповсюдження у соціальному просторі – один із найвпливовіших засобів інформаційної війни. Зокрема, у 2014 р. після анексії Криму російська пропагандистська машина стала активно використовувати образ «фашистів», говорячи про українців

(Vorobjovaitė, Margarita. Karantino priešininkai griebiasi patikrintų metodų: kodėl žmonėms kvailinti naudojamos nuotraukos? = [Противники карантину вдаються до перевірених методів: чому фотографії використовують для обману людей?] / M. Vorobjovaitė // Zebra. – Vilniaus, 2021. – 25.03. (<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/karantino-priesininkai-griebiausi-patikrintu-metodu-kodel-zmonems-kvailinti-naudojamos-nuotraukos-56-1476464?copied>)).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Президент Литви Г. Науседа вважає, що говорити про перезавантаження відносин з Росією є безвідповідальним. «Ситуація в Україні не покращується, вона лише погіршується. Я мав можливість переконатися в тому, делегація відвідувала Україну, зустрічалася з солдатами, чиновниками. Люди вмирають. Це найстрашніше. Це пов'язано головним чином з агресивними діями Росії», – заявив глава Литви на засіданні Ради Європейського Союзу

(G. Nausėda: «Kalbėti apie santykių perkrovimą su Rusija yra neatsaking» = [Г. Науседа: «Безвідповідально говорити про перезавантаження відносин з Росією»] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 25.03. (<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/03/25/news/kalbeti-apie-santykiu-perkrovima-su-rusija-yra-neatsakinga-sako-lietuvos-vadovas-18778799/>)).

Політики, які належать до литовсько-польської Парламентської асамблеї, домовилися працювати над початком переговорів щодо членства в ЄС Молдови, Грузії та України під час головування в Раді ЄС. Таке рішення ухвалила 22-а Асамблея членів Сейму Литви та Сейму і Сенату Польщі. Декларація, підписана від імені Асамблеї, передбачає, що під час польського та литовського головувань у Раді ЄС у 2025 і 2027 рр. асоційовані країни Східного партнерства ЄС, тобто Молдова, Грузія та Україна, отримають статус кандидата, а переговори про вступ до ЄС будуть відкриті

(Lietuvos ir Lenkijos politikai sutarė siekti derybų dėl Rytų kaimynystės šalių narystės ES = [Литовські та польські політики домовилися продовжувати переговори щодо членства в ЄС країн Східного партнерства] // Zebra. – Vilniaus, 2021. – 26.03. (<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/lietuvos-ir-lenkijos-politikai-sutare-siekti-derybu-del-rytu-kaimynystes-saliu-narystes-es-56-1477308?copied>)).

НАТО

Військовий експерт О. Валуженич вважає, що НАТО направив військові судна до Чорного моря не лише для проведення військових навчань. За словами експерта, члени НАТО розраховують переконати Україну, що у разі ескалації конфлікту на Донбасі Захід допоможе Україні. У акваторію також зайшли два іспанські фрегати, а США відправили есмінець «Томас Хаднер» і крейсер «Монтерей»

(Атанасова, Марія. НАТО тласка Русия към война. Ето в коя точка на света = [НАТО штовхає Росію на війну] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 26.03. (<https://fakti.bg/world/565343-nato-tlaska-rusia-kam-voina-eto-v-koa-tochka-na-sveta>)).

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТИТУТИ

Кабінет Міністрів України схвалив залучення позики у розмірі 200 млн дол. від Міжнародного банку реконструкції та розвитку, що входить до складу Світового банку. Ці кошти будуть спрямовані на реалізацію проекту щодо вдосконалення української системи вищої освіти. За словами міністра освіти та науки України С. Шкарлета, проєкт буде складатися з декількох взаємопов'язаних компонентів, зокрема передбачає оптимізацію

підходу до управління, фінансування, якості та прозорості в сфері вищої освіти, формування партнерських альянсів вищих навчальних закладів і поліпшення освітнього середовища. Реалізація проекту займе п'ять років

(Україна получит от МБРР 200 млн долларов на развитие высшего образования = [Україна отримає від МБРР 200 млн доларів на розвиток вищої освіти] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 18.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0318/c31519-9830347.html>)).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Президент Литви Г. Науседа під час виступу в українському парламенті закликав владу приєднатися до рішення країн Балтії не купувати електроенергію з білоруської АЕС, що в Островці. Президент також похвалив Україну за рішення синхронізувати електромережу з системою ЄС. «Зростаюча крихкість Білорусі безпосередньо загрожує інтересам не лише Литви, а й України і я хочу публічно попросити українську владу та її громадян підтримати позицію країн Балтії щодо білоруської АЕС та не купувати електроенергію, вироблену в Островці», – зв'язався президент до парламентарів

(Marszałkowski, Mariusz. Prezydent Litwy chwali Ukrainę i prosi o niekupowanie energii z atomu rosyjskiego na Białorusi = [Президент Литви хвалить Україну і просить не купувати електроенергію російської АЕС у Білорусі] / M. Marszałkowski // Biznes Alert. – Warszawa, 2021. – 19.03. (<https://biznesalert.pl/litwa-ukraina-synchronizacja-elektrownia-ostrowiec/>)).

Німецькі експерти попереджують, що Росія намагається придбати німецькі патенти, технології і, все частіше, цілі компанії. Основною метою є модернізація великих систем озброєння, включаючи російські ракетні технології, починаючи від крилатих ракет і закінчуючи ракетами на ядерній енергії. «Криза в цьому секторі загострилася ще більше після нападу Росії на Україну та анексії Криму», – пише видання. Після агресії в Україні та анексії Криму в 2014 р. військові товари були введені під ембарго і не можуть експортуватися до Росії

(Rosja stara się pozyskać niemieckie patenty, technologie, a nawet całe firmy = [Росія намагається придбати німецькі патенти, технології і навіть цілі компанії] // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 29.03. (<https://dorzeczy.pl/swiat/177623/gazeta-powoluje-sie-na-ustaleni-niemieckiego-wywiadu-i-sledczych.html>)).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОГОНІВ

Німеччина робить ставку на те, що Вашингтон отримає максимальну вигоду з «поганої угоди» щодо проекту «Північний потік-2» з постачання російського газу в Європу і наполягає на завершенні будівництва трубопроводу, всупереч запереченням США. Німеччина також заявляє, що трубопровід забезпечить Європі більшу безпеку від перебоїв у поставках газу і що він захистить Україну, гарантуючи, що Росія продовжить експортувати частину свого газу через Україну. Однак США і деякі європейські країни вважають, що цей проект є «частиною плану Кремля по маніпулюванню європейськими країнами і підризу таких сусідів як Україна, що прагнуть піти з орбіти Москви»

(Germany bets US will be pragmatic on Nord Stream 2 gas pipeline = [Німеччина робить ставку на те, що США будуть прагматичні щодо газопроводу «Північний потік-2»] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 16.03.

<https://www.dailysabah.com/business/energy/germany-bets-us-will-be-pragmatic-on-nord-stream-2-gas-pipeline>).

США закликали негайно зупинити будівництво суперечливого газопроводу «Північний потік-2». Адміністрація президента США Д. Байдена зобов'язана виконувати закон про санкції, прийнятий Конгресом. США чітко заявили, що «газопровід є російським геополітичним проектом, покликаним розділити Європу та послабити європейську енергетичну безпеку»

(USA fordern «sofortigen» Stopp von Gaspipeline Nord Stream 2 = [США закликають до «негайної» зупинки газопроводу «Північний потік-2»] // Die Presse. – Wien, 2021. – 18.03. (<https://www.diepresse.com/5953587/usa-fordern-sofortigen-stopp-von-gaspipeline-nord-stream-2?from=rss>)).

Надання більшої підтримки Україні Німеччиною є умовою для Вашингтона дозволити завершення газопроводу «Північний потік-2» без введення санкцій. Про це федеральний канцлер А. Меркель сказала на економічному форумі в Берліні, у якому беруть участь представники уряду України, включаючи прем'єр-міністра Д. Шмигала

(САЩ ще дозволять дострояването на «Северен потік 2», ако Германия помогне на Украина = [США дозволять завершити «Північний потік-2», якщо Німеччина допоможе Україні] // Дневник. – Sofia, 2021. – 19.03. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/03/19/4187598_sasht_shte_pozvoliat_dostroivaneto_na_severen_potok_2/)).

Президент США Д. Байден погрожує санкціями Росії щодо будівництва «Північного потоку-2». Усі три центри влади ЄС – Парламент, Комісія та Рада глав урядів – критикують німецько-російський проект та вимагають контролю з боку ЄС на службі спільної енергетичної політики. Споживання газу падає, трубопровід насправді не потрібен, але для В. Путіна – це інструмент збільшення частки Росії в енергопостачанні Європи та тиску на Україну і Білорусь. Деякі спостерігачі припускають, що наступний федеральний уряд в будь-якому випадку змінить курс уряду А. Меркель щодо «Північного потоку-2», бо відторгнення проекту з боку «зелених» і ХДС / ХСС дуже велике

(Marschall , Christoph. Biden setzt Trumps Kurs fort = [Д. Байден продовжує курс Д. Трампа] / С. Marschall // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2021. – 19.03. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/umstrittene-gaspipeline-nord-stream-2-biden-setzt-trumps-kurs-fort/27020984.html>)).

Канцлер Німеччини А. Меркель відкриє німецько-український бізнес-форум 19 березня 2021 р. Існують припущення щодо потенційної участі німців у розвитку українського газового та водневого сектору у відповідь на занепокоєння України щодо спірного проекту «Північний потік-2». Українці розглядають можливість подальшої приватизації енергетичного та теплового секторів. Газопровід «Північний потік-2» в майбутньому може стати альтернативним маршрутом постачання газу до Німеччини в обхід України. У 2020 р. Німеччина та Україна підписали спільну декларацію про бажання розвивати енергетичне партнерство з енергоефективності, модернізувати електроенергетику, розвивати відновлювані джерела енергії та зменшити викиди парникових газів

(Jakóbiak, Wojciech. Rusza forum Niemcy-Ukraina ze sporem o Nord Stream 2 w tle = [Запуск німецько-українського форуму щодо «Північного потоку-2» у фоновому режимі] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warszawa, 2021. – 19.03. (<https://biznesalert.pl/niemcy-ukraina-energetyka-innowacje-wodor-gaz-forum-gospodarcze-nord-stream-2/>)).

У виборчій програмі «зелених» Німеччини йдеться про те, що проєкт газопроводу «Північний потік-2» є не тільки політичним проєктом через його кліматичні і енергетичні наслідки, а й тому, що він завдає шкоди на геополітичному рівні, особливо з урахуванням ситуації в Україні, і тому він повинен бути зупиненим. Важливо відзначити, зазначає автор, що проєкт покликаний обійти Україну і різко знизити поточну залежність Росії від української газотранспортної мережі. Це потенційно могло б відкрити шлях до серйозної ескалації кампанії Кремля щодо військової агресії проти України. Критики трубопроводу припустили, що Москва може спробувати саботувати існуючі маршрути поставок через Україну, щоб змусити владу ЄС приймати поставки газу через «Північний потік-2». Член Європейського парламенту Р. Бютікофер зазначає, що будь-яке раптове порушення транзиту газу через Україну завдасть шкоди репутації Росії як надійного постачальника. Якщо будівництво нового трубопроводу буде завершено, вважає депутат, то Росія може знайти виправдання для невиконання своїх існуючих зобов'язань відповідно до п'ятирічної транзитної угоди з Україною. «Росія не є надійним партнером і я особисто переконаний в тому, що російський режим агресивний і ми повинні бути готові проявити солідарність з Україною та іншими сусідами Росії», – зазначив Р. Бютікофер

(Francis, Diane. Germany's Greens vow to block Putin's pipeline = [«Зелені» Німеччини обіцяють заблокувати трубопровід В. Путіна] / D. Francis // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 21.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/germanys-greens-vow-to-block-putins-pipeline/>)).

Згідно з прогнозами експертів, правляча коаліція в Німеччині буде сформована з християнських демократів та «зелених» після виборів у Бундестаг 2021 р. Останні включили до виборчої програми плани зупинити будівництво суперечливого трубопроводу «Північний потік-2». На думку геодезистів, така позиція «зелених» може стати вагомою перешкодою на переговорах про коаліцію. «Зелені», як і США, заявляють, що «зелене світло» для будівництва газогону є неадекватною відповіддю на анексію Росією Криму та ескалацію військового конфлікту на сході України

(Ambicingas Vokietijos žaliųjų pažadas prieš rinkimus: sustabdysime Nord Stream = [Амбіційна передвиборча обіцянка німецьких «зелених»: ми зупинимо «Північний потік-2»] // Zebra. – Vilnius, 2021. – 22.03. (<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/ambicingas-vokietijos-zaliuju-pazadas-pries-rinkimus-sustabdysime-nord-stream-2-57-1474702?copied>)).

Представники Польщі та України закликають зупинити проєкт газопроводу «Північний потік-2» напередодні засідання Європейської ради, присвяченого, серед іншого, стратегії взаємодії з Росією. Посол Польщі в Німеччині А. Пшилембський закликав Євросоюз послабити Росію, зупинивши проєкт «Північний потік-2», який «дає В. Путіну велику суму грошей на військові витрати». Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль також висловився, що «якщо газогін запрацює, то Росія отримає більше доходів, які вона використовує для фінансування агресивної політики щодо України».

(Jakóbiak, Wojciech. Polska i Ukraina apelują o zatrzymanie Nord Stream 2 w przeddzień rozmów o Rosji w Brukseli = [Польща та Україна закликають зупинити «Північний потік-2» напередодні переговорів про Росію в Брюсселі] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warszawa, 2021. – 22.03. (<https://biznesalert.pl/nord-stream-2-rada-europejska-rosja-apel-polska-ukraina-energetyka-gaz-bezpieczenstwo/>)).

Державний секретар США Е. Блінкон наголосив своєму німецькому колезі Г. Маасу, що США виступають проти будівництва «Північного потоку-2». Е. Блінкон заявив, що газопровід «Північний потік-2» порушує інтереси Євросоюзу, а також зашкодить Україні. Німеччина прагне закінчити будівництво газогону, незважаючи на спротив США, які побоюються, що Росія може використовувати трубопровід як інструмент проти ЄС

(Стайков, Анатоли. Блинкџн подчерта пред Берлин: САЩ са против «Северен поток 2» = [Е. Блінкон наголосив Берліну: США проти «Північного потоку-2»] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 24.03. (<https://fakti.bg/world/564615-blinkan-podcherta-pred-berlin-sasht-sa-protiv-severen-potok-2>)).

Міністр закордонних справ Німеччини Г. Маас та міністр закордонних справ США Е. Блінкен обмінялися на зустрічі у Брюсселі думками щодо трубопроводу «Північний потік-2». Е. Блінкен чітко дав зрозуміти те, що раніше публічно говорив: газогін суперечить цілям енергетичної політики ЄС, а саме – стати більш незалежним від Росії. Також має «потенціал підірвати інтереси України, Польщі та деяких інших близьких партнерів або союзників»

(Gutschker, Thomas. Keine Annäherung zwischen Maas und Blinken = [Ніякої конвергенції між Г. Маасом та Е. Блінкеном] / T. Gutschker // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 24.03. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/nordstream-2-keine-annaeherung-zwischen-maas-und-blinken-17260850.html>)).

У середньостроковій перспективі Україна планує переорієнтувати трубопровід «Дружба», щоб транспортувати водень до країн Європейського Союзу. Про це заявив прем'єр-міністр України Д. Шмигаль. «Виробництво водню є чудовою можливістю і може стати важливим сектором економіки нашої країни», – зазначив прем'єр-міністр України. Д. Шмигаль не згадав, як Україна модернізуватиме нафтопровід, побудований у 1960-х рр. Однак він зазначив, що така перспектива можлива, наголосивши, що «для цього потрібні гроші іноземних партнерів, зокрема Європейського Союзу»

(Marszałkowski, Mariusz. Ukraina chce transportować wodór ropociągiem Przyjaźń = [Україна хоче транспортувати водень по нафтопроводу «Дружба»] / M. Marszałkowski // Biznes Alert. – Warszawa, 2021. – 24.03. (<https://biznesalert.pl/ukraina-przyjazn-wodor-ropociag-energetyka/>)).

Голова ради директорів «Газпрому» В. Зубков заявив у Берліні, що «Північний потік-2» буде завершено цього року. Проект включає будівництво двох трубопроводів загальною потужністю 55 млрд кубічних метрів на рік від російського узбережжя через Балтійське море. На засіданні міністрів закордонних справ НАТО державний секретар США Е. Блінкон заявив, що США будуть вводити санкції у разі продовження будівництва газопроводу. «Трубопровід розділяє Європу, піддає Україну та Центральну Європу російським маніпуляціям та інтервенціям», – заявив державний секретар США

(Стайков, Анатоли. Виктор Зубков: «Северен поток 2» ще бъде завършен през тази година = [Виктор Зубков: «Північний потік-2» буде завершений цього року] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 26.03. (<https://fakti.bg/world/565387-viktor-zubkov-severen-potok-2-shte-bade-zavarshen-prez-tazi-godina>)).

Холодна зима практично позбавила європейців газу, адже в підземних сховищах країн ЄС залишилося менше третини запасів. Це вже призвело до підвищеного попиту на російський газ, запаси якого доведеться заповнювати влітку. І якнайшвидший запуск «Північного потоку-2», вважає автор, критично важливий для європейських споживачів. Берлін і Вашингтон поки так і не змогли врегулювати розбіжності щодо газопроводу. Одна з головних вимог американців – створення механізму, що дозволяє припинити експлуатацію газопроводу в разі скорочення транзиту через Україну

(Белкина, Оксана. Трубы горят: в Европе иссякли запасы газа = [Труби горять: в Європі вичерпалися запаси газу] / О. Белкина // Известия. – Москва, 2021. – 27.03. (<https://iz.ru/1142747/oksana-belkina/truby-goriat-v-evrope-issiakli-zapasy-gaza>)).

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Президент Литви Г. Науседа перебуватиме з офіційним візитом в Україні. Планується, що глави Литви та України зустрінуться у форматі віч-на-віч та проведуть чергове засідання Ради президентів України та Литовської Республіки. За результатами засідання Ради має відбутися підписання низки двосторонніх документів у сфері енергетики, транспорту, соціальної політики та культури. Запланований виступ президента Литви у Верховній Раді України та зустріч з митрополитом Епіфанієм

(G. Nausėda išvyksta oficialaus trijų dienų vizito į Ukrainą, kartu keliauja ir 7 ministrai = [Г. Науседа виїжджає з офіційним триденним візитом до України в супроводі 7 міністрів] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 17.03. (<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/03/17/news/g-nauseda-isvyksta-oficialaus-triju-dienu-vizito-i-ukraina-18669833/>)).

Головний радник президента Литви Я. Неверович повідомив, що найважливішим акцентом на зустрічі президентів України і Литви та їх делегацій з питань енергетики, було створення спільної робочої групи. За його словами, Литві та Україні було б вигідно співпрацювати, оскільки країни мають спільні стратегічні цілі в енергетиці, а країни Балтії мають намір у довгостроковій перспективі відокремитися від, так званого, кільця BRELL

(Budzinauskas, Vytautas. J.Neverovičius: energetikoje mums naudinga tartis su Ukraina = [Я. Неверович: в енергетиці нам корисно вести переговори з Україною] / V. Budzinauskas // Zebra. – Vilnius, 2021. – 18.03. (https://www.15min.lt/verslas/naujiena/energetika/j-everovicius-energetikoje-mums-naudinga-tartis-su-ukraina-664-1473124?utm_source=rssfeed_verslas&utm_medium=rss&utm_campaign=rssfeed&copied)).

Візит президента Литви Г. Науседи до України вважають суперечливим, зокрема в контексті глобальної пандемії коронавірусу. «Більшість литовців обурені візитом президента та його міністра в Україну! І наша медична спільнота просто приголомшена таким безвідповідальним рішенням...», – пишуть в соцмережах представники медичного персоналу Литви. Разом з президентом до України прибули 7 міністрів, зокрема міністр національної

оборони Литви А. Анушаускас, який разом із міністром оборони України А. Тараном відвідав поранених українських військовослужбовців у Національному військово-медичному клінічному центрі

(G. Nausėdos vizitas į Ukrainą pribloškė medicinios darbuotojus = [Візит Г. Науседо в Україну шокував медичний персонал] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 19.03. (<https://www.lrytas.lt/bendraukime/reporteris/2021/03/19/news/g-nausedos-vizitas-i-ukraina-pribloske-medicinos-darbuotojus-18689473/>)).

«Молода, свіжа та орієнтована на майбутнє» – саме так Україна представлена на німецько-українському економічному форумі в Берліні. О. Стефанишина, віцепрем'єр-міністр з питань європейської інтеграції України, у своєму виступі постаралася донести, що український ринок є дуже перспективним для європейського, зокрема німецького бізнесу, а потенціал України в цьому сенсі в значній мірі недооцінений. І коли її запитали, у якій галузі зараз найкращі перспективи, вона порекомендувала: «Все, що пов'язане з відновлюваною енергією»

(Marschall, Christoph. «Erneuerbare Energien sind unsere Chance» = [«Поновлювані джерела енергії – наш шанс»] / C. Marschall // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2021. – 19.03. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/olga-stefanishyna-vizepremier-der-ukraine-erneuerbare-energien-sind-unsere-chance/27023104.html>)).

У Франції апеляційний суд, розглянувши запит генеральної прокуратури республіки, зобов'язав до саморозпуску засновану в Марселі асоціацію, що видавали себе за французьке «офіційне представництво ДНР». Суд зазначив, що Франція підтримує територіальну цілісність України, а діяльність асоціації є незаконною і суперечить законодавству країни. «Мета цієї асоціації, заснованої в червні 2017 року, є незаконною і суперечать законодавству», – йдеться у вирокі суду. При цьому членам структури заборонені «будь-які загальні збори» для попередження появи нової організації під схожою назвою. «Одностороннє створення офіційного представництва Донецької Народної Республіки, з одного боку, порушує принцип суверенітету Франції в її прерогативі визнавати чи ні треті держави, а з іншого – зневажає міжнародне право, яке регулює механізми встановлення дипломатичних і консульських установ», – наголошується у вердикті апеляційного суду

(La justice française dissout une «représentation officielle» de la République du Donetsk = [Французький суд розпустив «офіційне представництво» Донецької Республіки] // Le Figaro. – Paris, 2021. – 23.03. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/la-justice-francaise-dissout-une-representation-officielle-de-la-republique-du-donetsk-20210323>)).

МЗС Естонії оголосило відкритий конкурс пропозицій щодо фінансування проєктів співпраці у галузі розвитку в Грузії, Україні, Молдові та Білорусі. Проєкти співпраці з Україною в галузі розвитку спрямовані на підтримку належного управління, включаючи боротьбу з корупцією та розробку безпечних ІКТ-рішень, а також зміцнення незалежних громадських та електронних ЗМІ. Метою також є сприяння розвитку малого бізнесу та підвищення ефективності системи освіти, яка надає пріоритет проєктам, що стосуються підтримки Східної України та орієнтації на жінок і внутрішньо переміщених осіб. 600 тис. євро передбачено для України в конкурсі пропозицій

(Välisministeerium toetab idapartnerluse sihtriikide koostööprojekte kahe miljoni euroga = [Міністерство закордонних справ підтримує проєкти співпраці у цільових країнах

Східного партнерства двома мільйонами євро] // *DELFI. – Tallinn, 2021. – 24.03.* (<https://www.delfi.ee/artikkel/92936655/valisministeerium-toetab-idapartnerluse-sihtrikide-koostoprojekte-kahe-miljoni-euroga>).

Папа Римський Франциск прийняв на приватній аудієнції прем'єр-міністра України Д. Шмигала. Зазначається, що у ході зустрічі були підтверджені добрі двосторонні відносини між Ватиканом та Україною. Сторони обговорили «деякі поточні питання взаємного інтересу, а також різні теми, пов'язані з життям і діяльністю Католицької Церкви в країні»

(Папа Римський прийняв у Ватикані прем'єр-міністра України // Українська газета в Італії. – Рим, 2021. – 26.03. (https://www.gazetaukrainska.com/)).

Оголошено результати конкурсу на архітектурну ідею багатофункціонального центру міграції, організованого муніципалітетом Маріуполя. Друге місце у конкурсі виборола команда архітекторів з Литви. Новий центр замінить будівлю Міністерства внутрішніх справ, яка була зруйнована під час збройного конфлікту на сході України та стала важливим місцем колективної пам'яті для місцевого населення

(Lietuviai Ukrainoje suprojektavo daugiafunkcij centrą – idėja neliko nepastebėta = [Литовці спроектували багатофункціональний центр в Україні – ідея не залишилася непоміченою] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 26.03. (https://www.lrytas.lt/bustas/architektura/2021/03/26/news/lietuviai-ukrainoje-suprojektavo-daugiafunkcij-centra-ideja-neliko-nepastebeta-18780124/)).

Генеральний секретар Тюркської ради Б. Амреєв перед неформальним віртуальним самітом 31 березня 2021 р. заявив, що майбутній офіційний саміт Тюркської ради в Стамбулі зміцнить єдність тюркського світу. Відповідаючи на питання про прохання України щодо надання статусу спостерігача в раді, Б. Амреєв сказав, що рада «зараз розглядає запити, які надійшли від наших міжнародних партнерів». Наразі понад 10 країн висловили свій намір і бажання мати статус спостерігача в раді

(Upcoming Turkic Council meeting to bolster unity of Turkic world = [Майбутнє засідання Тюркської ради зміцнить єдність тюркського світу] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 30.03. (https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/upcoming-turkic-council-meeting-to-bolster-unity-of-turkic-world)).

МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ

У військовому музеї ім. Вітовта Великого в Литві виставлений ексклюзивний пам'ятник, присвячений жертвам усіх військових конфліктів, спричинених Росією. Організатором заходу є Р. Шерпатаускас, куратор організації дозвілля українських солдатів Центру військової реабілітації Військово-медичної служби. Разом з добровольцем О. Соколом, солдатом 5-го батальйону ДУК, Р. Шерпатаускас, реалізував задумку зробити хрест із уламків насадок та іншого бойового металу. О. Сокол проходив реабілітацію після поранення у Литві й вирішив віддячити литовцям, вигадавши арт-об'єкт: хрест, спаяний з уламків «гостинців», що «прилітали» за роки війни на сході України

(Karo muziejuje – išskirtinis paminklas „Už jūsų ir mūsų laisvę“ = [Музей війни – ексклюзивний пам'ятник «За вашу і нашу свободу»] // Zebra. – Vilniaus, 2021. – 30.03. (https://www.15min.lt/kultura/naujiena/vizualieji-menai/karo-muziejuje-isskirtinis-paminklas-uz-jusu-ir-musu-laisve-929-1479210?copied)).

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ

У минулому році Росія знову спробувала допомогти президенту США Д. Трампу перемогти в Білому домі. Про це заявила розвідувальна спільнота США у довгоочікуваній резолюції, додавши, що «основною» тактикою цих зусиль є поширення звинувачень у корупції, пов'язаних з Д. Байденом та Україною, що включала вплив на людей, близьких до Овального кабінету. Росія прагнула «відмити» свої повідомлення проти Д. Байдена через відомих американських осіб, які були близькі до експрезидента Д. Трампа та його адміністрації. Документ конкретно не називає цих осіб. Але в ньому згадуються український депутат А. Деркач, пов'язаний з Кремлем, який співпрацював з колишнім особистим адвокатом Д. Трампа Р. Джуліані, та К. Килимник, давній бізнес-партнер П. Манафорта, колишнього голови виборчої кампанії Д. Трампа

(Matishak, Martin. Russia stoked Ukraine allegations, used Trump allies to undermine Biden, U.S. intel agencies say = [Росія спонукала звинувачення України, використовувала союзників Д. Трампа, щоб підірвати рейтинг Д. Байдена] / М. Matishak // POLITICO. – Brussels, 2021. – 16.03. (<https://www.politico.com/news/2021/03/16/russia-stoked-ukraine-allegations-biden-476363>)).

Згідно з розсекреченою оцінкою американської розвідки, президент Росії В. Путін санкціонував операції впливу, щоб допомогти Д. Трампу на президентських виборах. Підрозділ військової розвідки Росії ГРУ провів хакерську кампанію проти української енергетичної компанії «Burisma», що, швидше за все, було спробою зібрати інформацію про сім'ю Д. Байдена і їх роботу в компанії. У доповіді підтверджується, що Росія використовувала проросійського депутата українського парламенту А. Деркача для підризу авторитету Д. Байдена. У повідомленні говорилося, що В. Путін «контролював» дії А. Деркача, який був пов'язаний з російською розвідкою. У доповіді також згадується К. Килимник, який робив кроки протягом виборчого періоду 2020 р., щоб нашкодити Д. Байдену, що допомогло просунути неправдиву версію про те, що Україна, а не Росія, несе відповідальність за втручання в американську політику

(Barnes, Julian. Russian Interference in 2020 Included Influencing Trump = [Російське втручання в 2020 році включало вплив на Д. Трампа] / J. Barnes // The New York Times. – New York, 2021. – 16.03. (<https://www.nytimes.com/2021/03/16/us/politics/election-interference-russia-2020-assessment.html?searchResultPosition=4>)).

Розповсюджені секретні дані американської розвідки свідчать, що Росія впливала на президентські вибори в США. У звіті США йдеться про «корумповані зв'язки» між членами сім'ї тодішнього кандидата Д. Байдена та американськими чиновниками з Україною. Росіяни прагнули «принизити» Д. Байдена напередодні президентських виборів 2020 р., одночасно підриваючи довіру громадськості до виборчого процесу. Українці допомогли створити документальний фільм, який висвітлює означені події. Фільм вийшов в ефір американської телевізійної мережі наприкінці січня 2020 р.

(Woodward, Alex. Russian-backed 'influence' operations laundered anti-Biden narratives through Trump officials and US media, intel report says = [За даними розвідки, підтримувані Росією операції по «впливу» відмивали антибайденівські нарративи через офіційних осіб Д. Трампа і американські ЗМІ] / А. Woodward // Independent. – London, 2021. – 17.03. (<https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/russia-trump-report-2020-election-b1818125.html>)).

Росія намагалася заподіяти шкоду Д. Байдену перед минулорічними президентськими виборами за допомогою кампанії дезінформації. Стверджується, що Росія покладалася на агітаційні послуги зі своїх спецслужб, державних ЗМІ, інтернет-тролів. Однією з найважливіших стратегій Росії була дискредитація Д. Байдена та його сім'ї, шляхом звинувачення у корупції. Колишній адвокат Д. Трампа Р. Джуліані кілька разів зустрічався з українським політиком А. Деркачем, якого в США розглядають як російського агента. У 2019 р. А. Деркач поширював чутки про причетність Д. Байдена до корупційних схем в Україні

(Тайните служби: Лично Путин е одобрил «мръсна» кампания срещу Байдън = [Спецслужби: В. Путин особисто схвалив «брудну» кампанію проти Д. Байдена] // Факти. – Sofia, 2021. – 17.03. (<https://fakti.bg/world/562812-tainite-službi-lichno-putin-e-odobril-mrasna-kampania-sreshtu-baidan>)).

Новий звіт американської розвідки містить детальну інформацію про спроби Росії вплинути на вибори в США у 2016 р. та 2020 р. Спецслужби знайшли докази того, що російський уряд мав намір завдати шкоди президенту Д. Байдену, як кандидату в президенти. Д. Байден виступив проти багатьох інтересів Росії – підтримував російських опозиційних лідерів і засуджував військову агресію В. Путіна в Україні. В. Путін намагався поширити брехню про Д. Байдена через відомих американських особистостей. Імена у звіті не називалися, але це були політики близькі до Д. Трампа, який зайшов так далеко, що хотів використати Президента України В. Зеленського для власної кампанії проти Д. Байдена

(Steffens, Frauke. Putin autorisierte Schmutzkampagne gegen Biden = [В. Путин санкціонував брудну кампанію проти Д. Байдена] / F. Steffens // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 17.03. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/von-trump-zu-biden/geheimdienste-putin-autorisierte-kampagne-gegen-biden-17249061.html>)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба привітав звіт розвідки США, який, за його словами, показав, що український уряд не грав жодної ролі у «операціях впливу» проти США. У звіті спецслужб зазначається, що, ймовірно, президент Росії В. Путін спрямував зусилля, щоб спробувати перенести вибори президента США в 2020 р.

(Zinets, Natalia. Ukraine says US intelligence report is a 'loud fiasco' for Russia = [Україна заявила, що звіт американської розвідки є «гучним фіаско» для Росії] / N. Zinets // Independent. – London, 2021. – 18.03. (<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-russia-us-intelligence-report-fiasco-b1818511.html>)).

Заступниця Голови Верховної Ради О. Кондратюк виступила з ініціативою підготовки меморандуму стратегічного партнерства між парламентом України та Конгресом США. Таку пропозицію вона висловила під час спеціальної презентації звернення політиків, дипломатів і експертів «12 пунктів для зміцнення стратегічного партнерства США та України», що відбулася в рамках Київського безпекового форуму

(Сміян, Надія. Готують меморандум стратегічного партнерства між Верховною Радою та Конгресом США / Н. Сміян // Українське Слово. – Чикаго, 2021. – 18.03. (<https://www.ukrslovo.net/swa/104129.html>)).

Колишній посол США в Україні, директор Євразійського центру «Атлантичної ради» Д. Гербст, в статті звертає увагу на те, що обрання Д. Байдена відкрило довгоочікувану перспективу нормалізації американсько-українських відносин. Політик вважає, що для Д. Байдена реформи і боротьба з корупцією є пріоритетом, а за останні кілька місяців Президент України зробив більше, ніж будь-коли з тих пір, як рік тому він відсторонив прем'єр-міністра-реформатора О. Гончарука і більшу частину Кабміну. Незважаючи на те, що влада переслідує високопоставлених співробітників Приватбанку, імовірно причетних до шахрайства, було порушено справу проти К. Рожкової, першого заступника голови Нацбанку України, яка зіграла важливу і позитивну роль в націоналізації Приватбанку. Ця справа, пише автор, служить своєчасним нагадуванням про термінову необхідність реформування прокуратури та судової системи України. Такі питання, як судове переслідування К. Рожкової і відчуження активів Приватбанку, на думку експерта, не служитиме інтересам США або України

(Herbst, John. Returning the US-Ukraine relationship to normalcy = [Повернення нормальних відносин між США та Україною] / J.E. Herbst // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 23.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/returning-the-us-ukraine-relationship-to-normalcy/>)).

Пентагон надішле Україні пакет військової допомоги на суму 125 млн дол. і за певних умов за першим відправленням буде надіслано військову техніку на суму 25 млн дол. Окрім двох сторожових суден Mk VI до складу цієї партії входять протигарматичні радары, обладнання для підтримки захоплення та оцінки супутникових зображень і обладнання для надання допомоги в госпіталі під час бою

(Baljós fordulatok az amerikai külpolitikában = [Зловісні повороти в американській зовнішній політиці] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 24.03. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/baljos-fordulatok-az-amerikai-kuropolitikaban-9563129/>)).

УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Срібний орел та інші цінні експонати, знайдені на передбачуваному місці загибелі болгарського хана Аспаруха ще в 1930 р. в околицях Запоріжжя під час археологічних досліджень, зберігаються в Історико-археологічному музеї міста Запоріжжя. Срібний орел – один з небагатьох предметів, що вціліли під час вибуху поїзда, що перевозив цінні експонати. Наразі цей експонат вперше буде представлений на виставці у Болгарії, завдяки переговорам, проведеним болгарським політиком В. Симеоновим з представниками влади України

(Атанасова, Марія. Валери Симеонов и НФСБ успеха: «Българският орел» и съкровището на Кан Аспарух идват в България през септември = [Валерій Симеонов та НФСБ досягли успіху: «Болгарський орел» та скарби хана Аспаруха прибудуть до Болгарії у вересні] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 17.03. (<https://fakti.bg/bulgaria/562595-valeri-simeonov-i-nfsb-uspaha-balgarskiat-orel-i-sakrovishteto-na-kan-asparuh-idvat-v-balgaria-prez-septemvri/>)).

Вперше найцінніші експонати зі скарбу хана Аспаруха, зібрані з 4 музеїв на території України, прибудуть до Болгарії на початку квітня. Основна заслуга в цьому депутатів від партії «НФСБ» та її лідера В. Симеонова. Ще у жовтні 2018 р. В. Симеонов організував

зустріч Б. Борисова та П. Порошенка, на якій було вирішено відкрити болгарську середню школу в м. Одеса та розширити вивчення болгарської мови в Україні

(Богданова, Милена. НФСБ: В помощ на българите в чужбина – изпълнено = [НФСБ: Допомога болгарам за кордоном – завершено] / М. Богданова // Факти. – Sofia, 2021. – 28.03. (<https://fakti.bg/bulgaria/565941-nfsb-v-pomosht-na-balgarite-v-chujbina-izpalneno>)).

УКРАЇНСЬКО-ІРАНСЬКІ ВІДНОСИНИ

Іранське агентство цивільної авіації опублікувало остаточний звіт про катастрофу українського літака Boeing 737 під Тегераном у січні 2020 р., у результаті якої загинуло 176 людей. У звіті зазначається, що катастрофа була зумовлена неправильно спрямованим радаром та помилкою оператора зенітно-ракетної установки. Україна розкритикувала цей звіт і сказала, що це була цинічна спроба Ірану приховати справжні причини падіння літака, навіть якщо літак був навмисно збитий

(Иран и Украина различито о узроцима обарања авиона 2020. = [Иран та Україна відрізняються визнанням причин катастрофи 2020 р.] // Политика. – Belgrad, 2021. – 17.03. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/475190>)).

В підсумковому звіті щодо причин збиття українського пасажирського літака компанії МАУ в Тегерані 8 січня 2020 р., в результаті якого загинуло 176 людей, вказано на неправильно встановлений радіолокатор та помилку оператора ППО. Міністр закордонних справ України Д. Кулеба піддав критиці звіт іранських експертів. «Те, що ми побачили в опублікованому сьогодні звіті, є не що інше, як цинічна спроба приховати справжні причини збиття нашого літака», – написав він у соціальних мережах. Політик вважає, що розслідування іранської комісії суперечило міжнародній практиці, наголосивши, що «слідчі ігнорували докази, надані Україною, і робили висновки вибірково»

(Jest raport końcowy ws. zestrzelenia ukraińskiego samolotu w Iranie = [Є остаточний звіт про збиття українського літака в Ірані] // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 18.03. (<https://dorzeczy.pl/swiat/176266/iran-opublikowal-raport-koncowy-ws-zestrzelenia-samolotu.html>)).

Після річного розслідування агентство цивільної авіації Ірану оприлюднило остаточний звіт про катастрофу українського пасажирського літака Boeing 737 під Тегераном, у якій загинуло 176 людей у 2020 р., не розкриваючи деталей про збиття, що викликало обурення з боку постраждалих країн та занепокоєння ООН. Іран нарешті визнав, що військові помилково збили український літак двома ракетами «земля-повітря». У попередніх звітах про катастрофу влада Ірану звинуватила оператора ППО, який, на їх думку, прийняв Boeing 737-800 за американську крилату ракету. На той час США та Іран балансували на межі війни. Звіт про розслідування, викладений на 146 сторінках, включає подробиці про хронологію подій та аналіз уламків літаків, але не визначає винних, не пояснює, чому влада вирішила тримати цивільний повітряний простір відкритим у міру зростання регіональної напруженості та відповіді на інші ключові питання

(Iran's final report on Ukraine jet crash blames human error = [Остаточний звіт Ірану про катастрофу українського літака] // Independent. – London, 2021. – 18.03. (<https://www.independent.co.uk/news/irans-final-report-on-ukraine-jet-crash-blames-human-error-iran-agnes-callamard-canada-dubai-united-arab-emirates-b1818670.html>)).

Оприлюднений Іраном звіт стосовно катастрофи літака МАУ поблизу Тегерана, в результаті якої загинули 9 членів екіпажу та 167 пасажирів, не відповідає на низку важливих запитань та є далеко не повним. Про це заявили в Україні, піддавши заяву різкій критиці та назвавши «цинічною спробою» приховати правду. У документі зазначається, що причиною фатального рішення збити літак була помилка оператора протиповітряної оборони, який визначив літак як «ворожий об'єкт»

(Kiev respinge il rapporto iraniano sull'abbattimento del volo PS-752 = [Київ нідає критиці звіт Ірану про збиття літака рейсу PS-752] // La Repubblica. – Roma, 2021. – 18.03.

(https://www.repubblica.it/esteri/2021/03/18/news/kiev_respinge_il_rapporto_iraniano_sull_abbattimento_del_volo_ps752-292764502/?ref=search)).

УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Україна націоналізує завод «Мотор Січ» – один з найбільших світових виробників двигунів для літаків і гелікоптерів. Відповідне рішення було прийняте на засіданні Ради національної безпеки і оборони. Президент України В. Зеленський заявив, що «Мотор Січ» є стратегічним підприємством і продати його можна тільки за згодою глави держави. Інвестори КНР найняли три міжнародні юридичні компанії і звернулися до міжнародного арбітражу. Свої збитки представники КНР оцінили в 3,5 млрд дол., а пізніше додали до цієї суми ще 100 млн дол. Експерти кажуть, що відносини України і Китаю неминуче погіршаться. «Важливо розуміти, що спочатку Україна зовсім не протестувала проти продажу заводу. Навпаки, українське керівництво не бачило іншого способу реанімувати «Мотор Січ», а проблеми почалися, коли на Україну натиснув Вашингтон», – говорить «Ізвестиям» заступник директора Інституту країн СНД В. Жарихін. Він додає, що «націоналізація підприємства боляче б'є по економіці та інвестиційній привабливості України»

(Кармазин, Игорь. Двигатели прогресса: как США и Китай делят главный украинский завод = [Двигуни прогресу: як США і Китай ділять головний український завод] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2021. – 17.03. (<https://iz.ru/1137820/igor-karmazin/dvigateli-progressa-kak-ssha-i-kitai-deliat-glavnyi-ukrainskii-zavod>)).

Повернення в держвласність України підприємства «Мотор Січ» може привести до значних економічних втрат для країни. Таку думку в бесіді з журналістами висловив декан факультету міжнародної політології Інституту політики і права Цзінаньського університету Х. Тао. За його словами, прийняте раніше рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо повернення в державну власність авіабудівного підприємства «Мотор Січ», в числі акціонерів якого є китайська компанія Beijing Skyrizon, підриває довіру іноземних інвесторів. «Китайські компанії, звернувшись до арбітражу, одночасно з цим можуть використовувати інцидент як приклад для різкої критики інвестиційного клімату в Україні і тим самим дати поштовх відтоку іноземних інвестицій», – зауважив Х. Тао. Однак, на думку експерта, масштабне зниження інвестиційних показників серйозно відіб'ється на економіці України

(Китайский эксперт оценил последствия для Украины из-за дела «Мотор Сич» = [Китайський експерт оцінив наслідки для України через справу «Мотор Січ»] // Известия. – Москва, 2021. – 29.03. (<https://iz.ru/1143596/2021-03-29/kitaiskii-ekspert-otcenil-posledstviia-dlia-ukrainy-iz-za-dela-motor-sich>)).

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ

У 2020 р. торгівля між Польщею та Україною досягла третього найвищого результату серед усіх партнерів України. Незважаючи на пандемію, динаміка обміну минулого року знизилася не суттєво і сигналізує про подальшу позитивну тенденцію. Україна набуває все більшого значення для польського експорту. За даними Українського державного агентства статистики, товарообіг між Польщею та Україною у 2020 р. загалом становив 7,36 млрд дол. Це зменшення лише на 0,58 % порівняно з 2019 р. Стабільність торгівлі між країнами можна побачити, якщо порівняти всю структуру імпорту товарів в Україну. Для порівняння, весь український імпорт минулого року зменшився на 11 %. В Україну було імпортовано товарів загальною вартістю 54,09 млрд дол. У 2020 р. польський експорт до України складався з продукції електромеханічної промисловості (32,4 %), хімічної продукції (21,2 %), сільськогосподарської продукції (14,4 %), товарів легкої промисловості (9,4 %) та металургії (8,1 %). Українці експортували до Польщі товарів на 3,27 млрд дол.

(Rudnik, Filip. Polska trzecim największym partnerem handlowym Ukrainy = [Польща – третій за величиною торговий партнер України] / F. Rudnik // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 17.03. (<https://www.rp.pl/FIRMA-Nowe-ryunki/303179939-Polska-trzecim-najwiekszym-partnerem-handlowym-Ukrainy.html>)).

Людей, які не мають негативного результату тесту на COVID, не допускать на борт літака LOT Polish Airlines, що летить в Україну, повідомляє компанія LOT Polish Airlines. Прессекретар перевізника К. Мочульський просить пасажирів звернути увагу на умови в'їзду в конкретну країну через ситуацію з пандемією. За даними LOT, всі пасажирі, які подорожують до України, повинні представити негативний результат тесту ПЛР на COVID-19. Тест повинен бути проведений менш ніж за 72 год. до запланованої поїздки. LOT передбачає, що особи, які не мають негативного результату, не мають права потрапити на борт літака. Це правило не поширюється на дітей віком до 12 років

(LOT: Osoby bez negatywnego testu na COVID-19 nie polecą na Ukrainę = [LOT: Особи без негативного тесту на COVID-19 не полетять в Україну] // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 25.03. (<https://dorzeczy.pl/kraj/177076/lot-wprowadza-ograniczenia-w-mozliwosci-lotu-na-ukraine.html>)).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

СБУ повідомила, що запобігла масштабній кібератаці російських хакерів на секретні урядові дані. Метою нападу було «отримати доступ до секретних даних вищих державних установ України». СБУ звинуватила Федеральну службу безпеки Росії у підтримці хакерів, які, на її думку, здійснили напад. Раніше Україна звинувачувала Росію в організації широкомасштабних кібератак в рамках «гібридної війни» проти України, але Росія це заперечила. Наразі ФС також не відповіла на звинувачення СБУ

(Perzyński, Michał. Ukraina oskarża Rosję o kolejne cyberataki = [Україна звинувачує Росію в кібератаках] / M. Perzyński // Biznes Alert. – Warszawa, 2021. – 16.03. (<https://biznesalert.pl/ukraina-rosja-cyberataki-cyberbezpieczenstwo/>)).

В. Зеленський вступив на посаду, пообіцявши провести переговори щодо врегулювання ситуації на сході країни з В. Путіним. Зараз він, схоже, визнав, пише автор, що В. Путін насправді не хоче миру з Україною і усвідомив марність пошуку точок дотику з Кремлем. Протягом перших півтора років свого президентства В. Зеленський пішов на

численні поступки Москві. Росія вирішила не відповідати на ці жести доброї волі. На думку автора статті, В. Путін чудово розуміє, що в разі успіху українська демократія виявиться «дуже заразною» і незабаром може привести до падіння його власного авторитарного режиму. Це було ключовою мотивацією рішення В. Путіна застосувати силу в 2014 р. і залишається головною перешкодою на шляху до миру. Досягнення врегулювання відносин з Україною оголить масштаби таємної війни Росії і зруйнує те, що залишилося від міжнародного авторитету Кремля. На думку автора, В. Зеленський був змушений визнати, що Росія – непримиренний ворог. Позиція В. Зеленського не тільки не повертає Україну в сферу впливу Росії, але і підтверджує остаточність геополітичного розриву між двома країнами

(Dickinson, Peter. Vladimir Putin does not want peace with Ukraine = [Володимир Путін не хоче миру з Україною] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 18.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/vladimir-putin-does-not-want-peace-with-ukraine/>)).

Після того як президент США Д. Байден назвав В. Путіна «вбивцею» можлива реакція Росії щодо відновлення конфлікту з Україною в тій чи іншій формі. В. Путін, природно, не задоволений діями українського уряду після того, як були заборонені три проросійські телеканали, введені санкції проти В. Медведчука та створено «Кримську платформу», як політико-дипломатичний інструмент, спрямований на забезпечення стійкого тиску Заходу на повернення Україні Криму. Наразі Росія може офіційно визнати сепаратистські утворення «ЛНР» та «ДНР» на сході України. Росія вважає, що нинішні політичні розбіжності між ЄС та США є дуже серйозними і тому очікує, що можлива спільна трансатлантична реакція на такі дії буде дуже слабкою

(Байдън го нарече «убиец». Трите възможни отговора на Путин = [Д. Байден назвав його «вбивцею». Три можливі відповіді В. Путіна] // Факти. – Sofia, 2021. – 19.03. (<https://fakti.bg/mnenia/563061-baidan-go-nareche-ubiec-trite-vazmojni-otgovora-na-putin>)).

Міністр культури України О. Ткаченко вважає чутки про небезпечність вакцини «AstraZeneca» інформаційною кампанією з боку Росії з метою розчистити фармринок для російського «Спутника V». За словами міністра, проблеми «AstraZeneca» можна пояснити тим, що «Росія намагається знищити вакцину конкурента, а потім натискає на європейських політиків», щоб вони дозволили використовувати «Спутник V»

(Molnár, Szabina. Dúl a vakcinaháború: Ukrajna szerint Moszkva akarja lejártni az AstraZenecát = [Війна з вакцинами вирує: Україна звинуватила Росію в кампаніях дезінформації проти британської вакцини] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 19.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/19/ukrajna-oroszorszag-astrazeneca-koronavirus/>)).

За словами автора, події останніх семи років привели до того, що Україна пішла зі сфери впливу Росії. Свідчення цього історичного зсуву можна побачити в усьому українському суспільстві, наголошує автор. «Втрата України – нищівний удар по мріям В. Путіна про відродження імперії», – зауважує автор. Він наголошує, що це також є нищівною поразкою доктрини «Русского мира», яка більше десяти років служила неофіційною ідеологією режиму В. Путіна, в центрі якої знаходиться Україна, як «центральний елемент його імперських амбіцій»

(Kuzio, Taras. Five reasons why Ukraine rejected Vladimir Putin's «Russian World» = [П'ять причин, чому Україна відкинула «Русский мир» Володимира Путіна] / T. Kuzio // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 26.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/five-reasons-why-ukraine-rejected-vladimir-putins-russian-world/>)).

Президент Литви Г. Науседа заявив, що може назвати президента Росії В. Путіна вбивцею, відповідачи на запитання журналістів, подібно до президента США Д. Байдена. За словами литовського лідера, Росія демонстративно не враховує територіальну цілісність сусідніх країн, зокрема України

(G. Nausėda: V. Putiną galima pavadinti žudiku = [Г. Науседа: В. Путіна можна назвати вбивцею] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 29.03. (<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/03/29/news/g-nauseda-v-putina-galima-pavadinti-zudiku-18825221/>)).

Представник Кремля Д. Песков розповів про підготовку відеоконференції за участю президента Росії В. Путіна, канцлера Німеччини А. Меркель і французького лідера Е. Макрона, однією з тем якої стане загострення ситуації на Донбасі. Представник Кремля заявив, що обмін думками не буде частиною переговорів по врегулюванню ситуації в Україні в складі «нормандської четвірки», а буде охоплювати набагато ширшу тематику. Він заявив, що В. Путін не планує зв'язуватися у телефонному режимі з Президентом України В. Зеленським, але таке спілкування цілком може бути влаштоване

(Németh, Anna. Oroszország vizsgálja az amerikai kormány lépéseit, aztán dönt a folytatásról = [Росія проаналізує дії уряду США, а потім прийме рішення, як продовжити двосторонні відносини] / A. Németh // Index.hu. – Index.hu, 2021. – 29.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/29/oroszország-felulvizsgalja-joe-biden-kormanyanak-lepeseit/>)).

Росія вважає, що мирний процес в Україні зайшов у глухий кут і відповідальність за це несе Україна. «Це виглядає погано. За президента Володимира Зеленського ми не змогли просунути вперед у виконанні Мінських мирних домовленостей та наступних конвенцій, досягнутих у Парижі. Насправді знищуються раніше досягнуті успіхи», – заявив речник В. Путіна Д. Песков.

(Moskva a Kyjev se navzájem obviňují z eskalace konfliktu na východě Ukrajiny = [Москва та Київ звинувачують один одного в ескаляції конфлікту на сході України] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 30.03. (<https://www.aktualne.cz/autori/ctk/l-i:author:155/>)).

Останнім часом Росія стягує війська до кордону з Україною, що створює загрозу военній безпеці. Наразі російські війська сконцентровані в Брянській, Воронежській, Ростовській областях та на території тимчасово окупованого Криму. Про це заявив головнокомандувач Збройних сил України Р. Хомчак під час виступу у Верховній Раді. За його словами, збройні сили Росії стягують до кордону з Україною додаткові сили під приводом військових навчань та тренувань. Українське командування очікує, що незабаром біля українського кордону і в Криму Росія збере ще до 25 батальйонних тактичних груп, а це

«створює загрозу воєнній безпеці держави». Р. Хомчак нагадав, що Росія розмістила 32700 військовослужбовців в Криму, анексованому Росією в 2014 р.

(Стайков, Анатоли. Киев: Руските войски по границите заплашват сигурността ни! = [Київ: Російські війська на кордонах загрожують нашій безпеці!] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 30.03. (<https://fakti.bg/world/566622-kyiv-ruskite-voiski-po-granichite-zaplashvat-sigurnostta-ni>)).

Росія звинуватила Україну і невиконанні мирних домовленостей на сході України і заявила, що прогрес у врегулюванні конфлікту з сепаратистами відступає в міру посилення бойових дій

(Kremlin says Kiev to blame for worsening Ukraine conflict = [Кремль заявив, що Київ винен у загостренні конфлікту на сході країни] // The News. – Islamabad, 2021. – 31.03. (<https://www.thenews.com.pk/print/812279-kremlin-says-kyiv-to-blame-for-worsening-ukraine-conflict>)).

УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ

Глава Turkish Aerospace Industries Т. Котиль повідомив, що у турецькому бойовому гелікоптері важкого класу АТАК 2 буде використовуватися двигун, закуплений в Україні. За його словами, гелікоптер буде оснащений двигунами потужністю 2500 кінських сил і введений в експлуатацію в 2023 р. Гелікоптер важкого класу може використовуватися для бойових дій «повітря-земля», «повітря-повітря», збройної розвідки і спостереження, безпосередньої авіаційної підтримки, збройного супроводу або спільних наступальних операцій

(Turkey to use Ukrainian engine in its heavy class attack helicopters = [Туреччина використовуватиме український двигун у своїх ударних гелікоптерах важкого класу] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 16.03. (<https://www.dailysabah.com/business/defense/turkey-to-use-ukrainian-engine-in-its-heavy-class-attack-helicopters>)).

Посол України в Туреччині А. Сибіга заявив, що значний досвід Туреччини в реалізації спільних проєктів між державним і приватним сектором привів до рішення України запросити турецьких інвесторів для участі в «грандіозному будівельному проєкті країни» вартістю 10 млрд дол., зазначивши, що Україна прийняла закон щодо державної підтримки великих інвестиційних проєктів. Згідно з документом, за винятком податкових пільг, відповідним компаніям буде надана державна або громадська земля для реалізації проєкту та інвестицій. Причому будівельно-монтажні роботи будуть проводитися за рахунок державного або місцевого бюджету. Коментуючи економічні відносини між двома країнами, український дипломат сказав, що Туреччина і Україна успішно подолали виклик своїм торговим відносинам в період, коли світова економіка боролася з пандемією. За словами посла України з посиланням на офіційні дані, за перші 11 місяців минулого року обсяг торгівлі між двома країнами досяг 4,3 млрд дол.

(Kyiv invites Turkish firms to invest in \$10B construction project = [Київ пропонує турецьким фірмам інвестувати в будівельний проєкт вартістю 10 млрд доларів] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 22.03. (<https://www.dailysabah.com/business/economy/kyiv-invites-turkish-firms-to-invest-in-10b-construction-project>)).

УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Депутат Європарламенту А. Бочкор, член Угорського громадянського союзу «Fidesz», заявила, що Європейська комісія підтвердила свою підтримку прав угорців в Україні. А. Бочкор підкреслила, що «ЄС очікує, що Україна, якщо вона буде прагнути до тіснішої інтеграції з ЄС, повинна захищати права осіб, що належать до національних меншин і продовжити співпрацю з Угорщиною»

(Vöő, György. Bocskor Andrea: támogatja az EU a kárpátaljai magyar kisebbség jogait = [Андреа Бочкор: «ЄС підтримує права угорської меншини на Закарпатті»] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest, 2021. – 17.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/17/bocskor-andrea-karpatalja-halallista/>)).

Під час дводенної зустрічі міністрів закордонних справ НАТО в Брюсселі П. Сійярто заявив, що в Україні було прийнято низку політичних та законодавчих рішень, які ще більше ускладнять життя угорської національної спільноти на Закарпатті. На його думку, незважаючи на попередні обіцянки, ситуація рухається не в правильному напрямі. Політик наголосив, що «поки в Україні систематично порушуються національні права, Угорщина не зможе сприяти проведенню засідання Комітету Україна-НАТО на міністерському рівні». «Ми солідарні з Альянсом і очікуємо, що союзники будуть солідарні з нами щодо надзвичайно важливої проблеми», – додав міністр закордонних справ і торгівлі Угорщини

(Szijártó Péter: Magyarország nem akar új hidegháborút = [Петер Сійярто: Угорщина не хоче нової холодної війни] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 23.03. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/szijarto-peter-magyarorszag-nem-akar-uj-hideghaborut-9557804/>)).

Міністр закордонних справ і торгівлі Угорщини П. Сійярто після дводенної зустрічі міністрів закордонних справ країн НАТО заявив, що «Угорщина не вважає Росію загрозою безпеці». П. Сійярто підкреслив, що, оскільки Угорщина солідарна зі своїми союзниками, вона очікує, що союзники проявлять солідарність з нею в разі систематичного і серйозного порушення прав угорської національної спільноти в Україні. За словами міністра, Угорщина очікує, що «союзники дадуть зрозуміти Україні, що більш тісна співпраця з НАТО вимагає виконання зобов'язань, включаючи захист прав меншин»

(Németh, Anna. Szijártó: Magyarország nem tekinti Oroszországot biztonsági fenyegetésnek = [П. Сійярто: Угорщина не вважає Росію загрозою безпеці] / A. Németh // Index.hu. – Budapest, 2021. – 24.03. (<https://index.hu/belfold/2021/03/24/szijarto-magyarorszag-nem-tekinti-oroszorszagot-biztonsagi-fenyegetesnek/>)).

«Угорщина не розглядає Росію як пряму загрозу безпеці для території країни, але в той же час розуміє і поважає той факт, що інші члени НАТО по-іншому думають з цього приводу», – заявив міністр закордонних справ Угорщини П. Сійярто в Брюсселі після дводенної зустрічі членів НАТО. Виступаючи перед угорськими журналістами, П. Сійярто наголосив, що «як відданий член НАТО, Угорщина завжди була солідарною зі своїми союзниками». Він також зазначив, що очікує від союзників солідарності з Угорщиною, «коли в Україні систематично і серйозно порушуються права угорської національної спільноти». «Ми завжди будемо відстоювати права угорських національних громад незалежно від розміру цих громад», – сказав він. Міністр назвав неприйнятним те, що угорська громада

мала більше прав за радянських часів у кількох сферах, ніж це передбачено чинним законодавством України

(Magyarország nem tekinti Oroszországot biztonsági fenyegetésnek = [Угорщина не вважає Росію загрозою безпеці] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 24.03. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/magyarorszag-nem-tekinti-oroszorszagot-biztonsagi-fenyegetesnek-9562430/>)).

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов повідомив, що за пропозицією Міністерства уряд України вирішив, що відтепер іноземним громадянам буде дозволено в'їзд в країну тільки з тестом ПЛР. Також не має значення, з якої країни, з «зеленої» або «червоної» зони в'їздить людина. До цього іноземним громадянам було досить оформити спеціальну страховку від Covid для покриття витрат на лікування в разі хвороби

(Vöő, György. Kijev szigorítja a beutazást = [Київ посилив правила в'їзду в країну] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest, 2021. – 23.03. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/23/kijev-hataratlepes-szigoritas/>)).

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

Перекази українських трудових мігрантів до України за 9 місяців 2020 р. зменшилися на 2,5 % проти аналогічного періоду 2019 р. Якщо у січні-вересні 2019 р. заробітчани переказали до України 8,7 млрд дол., то за цей же період 2020 р. обсяги переказів становили 8,48 млрд дол. Ще на початку карантину у Нацбанку прогнозували, що через коронавірус та карантин перекази заробітчани у 2020 р. можуть скоротитися на 2-3 млрд дол. Схоже, що цей прогноз не справдиться, адже українські трудові мігранти встигли пристосуватися до роботи у нових умовах

(Карантин не вплинув на перекази українських трудових мігрантів // Українська газета в Італії. – Рим, 2021. – 19.03. (<https://www.gazetaukrainska.com/>)).

ВІЙНА НА ДОНБАСІ

Україна хоче відновити переговори з Росією про припинення війни на Донбасі і розраховує на підтримку Франції. Про це повідомив міністр закордонних справ України Д. Кулеба. Війна на Донбасі триває вже більше семи років. За останні роки було досягнуто певного прогресу завдяки прихильності України до миру та ефективному внеску Франції та Німеччини: звільнення ув'язнених, гуманітарні заходи, роз'єднання сил у певних районах та припинення вогню, посилене з минулого року. На жаль, наголошує міністр, незважаючи на гігантські дипломатичні зусилля України, Франції та Німеччини щодо досягнення миру, «тривалого рішення досі не знайдено»

(Kuleba, Dmytro. «Donbass: Paris peut convaincre Poutine de conclure un accord» = [«Донбас: Париж може переконати В. Путіна укласти угоду»] / D. Kuleba // Frankfurter Allgemeine. – Paris, 2021. – 27.03. (<https://www.lefigaro.fr/vox/monde/donbass-paris-peut-convaincre-poutine-de-conclure-un-accord-20210326>)).

Прессекретар російського президента Д. Песков заявив, що Президенту України В. Зеленському не вдалося просунути в реалізації комплексу заходів щодо виконання Мінських угод. «З нормандським форматом справи йдуть погано. Можна констатувати, що при Президенті В. Зеленському не вдалося просунути ні на йоту в реалізації як Мінського комплексу заходів, так і наступних домовленостей, які були досягнуті в Парижі», – сказав Д.

Песков. Він зазначив, що зараз помітне нагнітання напруженості на лінії зіткнення. «Зростає напруженість і ніхто не бачить приводу для того, щоб збиратися на вищому рівні», – повідомив представник Кремля

(Песков указал на отсутствие прогресса по Минским соглашениям при Зеленском = [Песков вказав на відсутність прогресу по Мінським угодам при Зеленському] // Известия. – Москва, 2021. – 30.03. (<https://iz.ru/1144102/2021-03-30/peskov-ukazan-na-otsutstvie-progressa-po-minskim-soglasheniia-pri-zelenskom>)).

Президент Росії В. Путін, французький лідер Е. Макрон і канцлер Німеччини А. Меркель в ході переговорів у форматі відеоконференції обговорили ситуацію на сході України. Глави держав підтвердили безальтернативність мінського комплексу заходів, прийнятого в 2015 р. в якості основи врегулювання внутрішнього конфлікту в Україні. В. Путін наголосив на важливості виконання Україною всіх раніше досягнутих домовленостей, перш за все налагодження «прямого діалогу з самопроголошеними республіками та врегулювання правових аспектів особливого статусу Донбасу»

(Путин, Макрон и Меркель обсудили ситуацию на востоке Украины = [В. Путин, Е. Макрон і А. Меркель обговорили ситуацію на сході України] // Известия. – Москва, 2021. – 30.03. (<https://iz.ru/1144565/2021-03-30/putin-makron-i-merkel-obsudili-situaciiu-na-vostoke-ukrainy>)).

Українські дипломати занепокоєні планами Росії провести мирні переговори щодо України без участі України. Ця новина відродила побоювання, що Росія прагне обійти Україну і домовитися безпосередньо із Заходом щодо геополітичного майбутнього країни. Плани В. Путіна залучити Францію і Німеччину до переговорів, ізолювавши Україну, підкреслюють нездатність «нормандського формату» в просуванні до мирного врегулювання ситуації на сході країни. Оскільки Росія прагне вивести Україну з переговорного процесу і продовжити мирні переговори без її участі, зараз, на думку автора, може бути гарний час для вивчення радикально нових підходів до вирішення єдиного триваючого збройного конфлікту в Європі. Протягом останніх семи років російсько-українська війна була в центрі постійно зростаючої напруженості між Росією і західним світом. Автор зауважує, що «поки війни не буде покладено край, вона буде продовжувати отруювати міжнародні відносини»

(Dickinson, Peter. Putin plots Ukraine peace talks without Ukraine = [В. Путин планує мирні переговори щодо України без України] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 30.03. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/putin-plots-ukraine-peace-talks-without-ukraine/>)).

Питання щодо вакцини «Спутник V», російського опозиціонера О. Навального, ситуації в Україні, Білорусі, Лівії та Ірані були розглянуті під час відеоконференції президента Росії В. Путіна, президента Франції Е. Макрона та канцлера Німеччини А. Меркель. В. Путін висловив стурбованість щодо ескалації збройного конфлікту на сході України. Натомість Франція та Німеччина просили Росію «стабілізувати режим припинення вогню» на Донбасі

(Coronavirus nel mondo: oltre 128 milioni contagi dall' inizio della pandemia. Brasile, quasi 4000 morti in un giorno = [Коронавірус у світі: понад 128 мільйонів інфекцій з початку пандемії. Бразилія, майже 4000 смертей за один день] // La Repubblica. – Roma, 2021. – 31.03.

https://www.repubblica.it/esteri/2021/03/31/news/coronavirus_nel_mondo_contagi_aggiornamenti_e_tutte_le_news_sulla_situazione-294454098/?ref=search).

Україна і Росія виступили із заявами, в яких зазначили загострення конфлікту на сході України, що протягом багатьох років перебував на низькому рівні та супроводжувався незліченними перемир'ями. Загибель солдатів, а також нарощування російських військ на кордоні привернули увагу високопоставлених американських чиновників в Європі і США. Європейське командування збройних сил США підвищило рівень спостереження з можливої кризи до потенційно неминучої кризи – найвищого рівня – у відповідь на розгортання додаткових російських військ. За словами експертів, недавні спалахи насильства на сході України і нарощування військ можуть стати для Росії способом виміряти прихильність адміністрації Д. Байдена до України. Під час січневої розмови з В. Путіним президент Д. Байден наголосив на важливості українського суверенітету

(Kramer, Andrew. Fighting Escalates in Eastern Ukraine, Signaling the End to Another Cease-Fire = [Ескалація бойових дій на сході України означає кінець нового припинення вогню] / А. Kramer // The New York Times. – New York, 2021. – 31.03. <https://www.nytimes.com/2021/03/30/world/europe/ukraine-russia-fighting.html?searchResultPosition=1>).

Лідери Росії, Франції та Німеччини під час відеоконференції обговорили конфлікт на сході України. Вони підкреслили, що мирний договір 2015 р., який був ініційований Францією та Німеччиною, не має альтернативи. Було наголошено на необхідності виконання Україною своїх зобов'язань щодо надання особливого статусу самопроголошеним регіонам, як це передбачено угодою 2015 р. Україна наполягала на зміні угоди, але Росія рішуче відхилила внесення змін

(Leaders of Russia, France, Germany discuss global crises = [Лідери Росії, Франції, Німеччини обговорили глобальні кризи] // Independent. – London, 2021. – 31.03. <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/leaders-of-russia-france-germany-discuss-global-crises-alexei-navalny-germany-kremlin-vladimir-putin-russia-b1824676.html>).

Канцлер Німеччини А. Меркель поспілкувалася в режимі відеоконференції з президентом Франції Е. Макроном та президентом Росії В. Путіним щодо можливої співпраці, зокрема в сфері вакцинації. Політичні лідери поговорили також про український конфлікт. А. Меркель та Е. Макрон закликали просувати переговори у, так званому, «нормандському форматі» для реалізації Мінських домовленостей. У свою чергу, В. Путін висловив занепокоєння «спровокованою Україною ескалацією збройного протистояння»

(Merkel, Putin und Macron sprechen über russischen Impfstoff = [А. Меркель, В. Путін і Е. Макрон говорять про російську вакцину] // Der Focus. – Berlin, 2021. – 31.03. https://www.focus.de/politik/ausland/sputnik-v-merkel-putin-und-macron-sprechen-ueber-russischen-impfstoff_id_13148345.html).

ПРОБЛЕМИ ОКУПОВАНОГО КРИМУ

В заяві МЗС Туреччини йдеться про те, що Автономна Республіка Крим була анексована Російською Федерацією на підставі незаконного референдуму, проведеного сім років тому і підкреслюється, що нинішня ситуація в Криму «є порушенням міжнародного

права». Міністерство підтвердило підтримку Туреччиною суверенітету і територіальної цілісності України. Член фракції партії «Європейська Солідарність» М. А. Киримоглу зауважив, що багато людей приїхали з Росії до Криму, зазначивши що, навіть якщо Росії доведеться покинути Крим в майбутньому, її люди залишаться там. «Вони змушують своїх людей впливати на політику України», – додав він, закликаючи парламент прийняти необхідні рішення для запобігання такого впливу

(Ankara rejects Crimea's annexation on its 7th anniversary = [Анкара засуджує анексію Криму напередодні 7-ї річниці окупації Росією] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 16.03. (<https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/ankara-rejects-crimeas-annexation-on-its-7th-anniversary>)).

На референдумі, проведеному в березні 2014 р., в Криму та місті Севастополі понад 97 % громадян заявили про свою незалежність від України та приєднання до Росії. Міністр закордонних справ Росії С. Лавров назвав приєднання півострова до Росії «знаковою подією в новітній історії країни». Але Європейський Союз та Україна ніколи не визнають Крим російською територією

(Стайков, Анатоли. С. Лавров: Крим завинаги ще остане с Русия и Западът не може да промени това = [С. Лавров: Крим назавжди залишиться з Росією і Захід не може цього змінити] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 17.03. (<https://fakti.bg/world/562550-lavrov-krim-zavinagi-shte-ostane-s-rusia-i-zapadat-ne-moje-da-promeni-tova>)).

Посол України в Німеччині А. Мельник закликав Берлін докласти максимум зусиль для повернення Криму, який був окупований Росією в 2014 р. Україна все ще вважає його своєю, але тимчасово окупованою територією. Україна обговорить повернення Криму на зустрічі високого рівня, так званої, «Кримської платформи», призначеної на кінець серпня. На думку А. Мельника, саме Німеччина мала «моральний обов'язок» зіграти вирішальну роль у цій справі так, як вона несла відповідальність перед Україною за насилля з боку націонал-соціалістів. Посол наголосив, що півострів мав особливо трагічну долю, про яку не пам'ятає сучасне німецьке суспільство

(Атанасова, Мария. Германия имала „морален дълг“ към Украйна за Крим = [Німеччина має «моральний обов'язок» перед Україною щодо Криму] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 17.03. (<https://fakti.bg/world/562860-germania-imala-moralen-dalg-kam-ukraina-za-krim>)).

У Росії відзначається сьома річниця підписання угоди про приєднання Кримського півострова. Святкові заходи заплановані на території Росії та Криму. У Москві відкрили фестиваль «Дні Криму». Приєднання до Росії більшість жителів Криму підтримали шляхом референдумом. На думку офіційної Москви, референдум проводився у суворій відповідності до Статуту ООН. Однак США, Європейський Союз та Україна в день 7-річчя анексії Кримського півострова виступили з заявами про порушення прав людини в анексованому Криму та засудили дії Росії, як країни-агресора

(Стайков, Анатоли. Русия отбелязва 7 години от присъединяването на Крим = [Росія відзначає 7 років з моменту приєднання Криму] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 18.03. (<https://fakti.bg/world/563008-rusia-otbelazva-7-godini-ot-prisaedinavaneto-na-krim>)).

Спроби Росії узаконити анексію Криму не знайдуть визнання. Про це наголосили глави МЗС країн G7, засудивши порушення прав людини, вчинені Росією на півострові, зокрема проти кримських татар. Міністри наголосили, що використавши силу проти територіальної цілісності України, Росія явно порушила міжнародне право. Наразі Росія святкує сьому річницю підписання угоди про приєднання Кримського півострова. В. Путін очолить засідання уряду, присвячене соціально-економічному розвитку Криму

(Стайков, Анатоли. G-7: Няма да признаем «опитите на Русия да легитимира окупацията» на Крим = [G-7: Ми не будемо визнавати «спроби Росії узаконити окупацію» Криму] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 18.03. (<https://fakti.bg/world/563042-g-7-nama-da-priznaem-opitite-na-rusia-da-legitimira-okupaciata-na-krim>)).

Міністри закордонних справ країн «Великої сімки» заявили про рішучу підтримку суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України з нагоди сьомої річниці спроби анексії Криму Росією. «Сьогодні, через сім років після спроби незаконної анексії Росією Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, ми підтверджуємо свою непохитну підтримку та відданість незалежності, суверенітету та територіальній цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах», – йдеться у заяві

(G-7 žada nepripažinti Rusijos vykdomos Krymo okupacijos = [G-7 обіцяє не визнавати окупацію Криму Росією] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 18.03. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/18/news/latvijos-policija-sunkvezimyje-aptiko-rekordini-kieki-hasiso-18684357/>)).

Рада Безпеки ООН провела неформальне засідання щодо Криму, організоване Російською Федерацією. Після засідання Естонія разом із одностумцями-членами Ради Безпеки ООН виступила із заявою для преси, звернувши увагу на пропагандистський зміст зустрічі та спростовуючи дезінформацію Росії про Крим. Союзники послалися на окупацію Росією Криму та засуджували порушення міжнародного права, а також права людини та мілітаризацію півострова Крим, підтримали зусилля країн «нормандського формату» і прагнення мирного врегулювання конфлікту на сході України

(Eesti liitus 19 riigi ühisavaldusega Krimmi teemal = [Естонія приєдналася до спільної заяви 19 країн щодо Криму] // DELFI. – Tallinn, 2021. – 18.03. (<https://www.delfi.ee/artikkel/92875743/eesti-liitus-19-riigi-uhisavaldusega-krimmi-teemal>)).

Країни «Великої сімки», до якої входять Великобританія, США, Канада, Франція, Німеччина, Італія, Японія, засудили порушення прав людини після анексії Криму Росією у заяві, присвяченій 7-й річниці анексії. В заяві наголошено, що Росія продовжує дестабілізувати Україну, змінюючи умови Мінських домовленостей, спрямованих на припинення конфлікту на сході країни

(G7 nations slam Russia's actions in Ukraine = [Країни G7 засудили дії Росії в Україні] // The News. – Islamabad, 2021. – 19.03. (<https://www.thenews.com.pk/print/806509-g7-nations-slam-russia-s-actions-in-ukraine>)).

Литва бере на себе ініціативу і намагається допомогти світові не забути анексію Криму та війну на Донбасі, хоча, зі слів керівника Центру східноєвропейських досліджень Л. Кояли, «на Заході стомилися від цієї проблеми». На думку політолога, Україні потрібна підтримка, країна «повинна нагадувати світові про себе». У заяві президента Литви Г. Науседи, який відвідав Україну з офіційним візитом, експерт виділив наголошення на «необхідності продовження санкцій проти Росії»

(Neeilinis V. Putino ir J. Bideno susirēmimas: politologas L. Kojala sako, kad tai – rizikingas žingsnis = [Надзвичайна сутичка між В. Путіним і Д. Байденом: політолог Л. Кояла вважає, що це ризикований крок] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 19.03. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/19/news/neeilinis-v-putino-ir-j-bideno-susiremimas-politologas-l-kojala-sako-kad-tai-rizikingas-zingsnis-18701745/>)).

Згідно з указом президента Росії іноземцям більше не дозволяється володіти землею в більшості регіонів Криму. Відповідний указ В. Путін підписав 20 березня 2020 р. Протягом року приблизно 11500 лотів перейшло у нову власність. Ділянки в основному розташовані в популярних прибережних регіонах таких, як Ялта, Керч та Судак. Постраждали власники з 55 країн – переважно з України, до якої Крим належить за міжнародним правом, а також з Німеччини, Австралії та Ізраїлю

(Russland enteignet Tausende Ausländer auf der Krim = [Росія експропріює землі тисячі іноземців у Криму] // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 20.03. (<https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/russland-enteignet-tausende-auslaender-auf-der-krim-17255286.html>)).

Російський уряд розпочав процес конфіскації майна іноземців у Криму на знак непокори українській владі, оскільки більшість постраждалих від цього заходу є громадянами України. Найбільше експропріацій відбулося в прибережних регіонах Ялти, Керчі та Судаку. Україна вже оголосила, що буде звертатися до міжнародних судів. Експропріація розпочалася згідно з указом президента Росії В. Путіна, який з міркувань безпеки забороняє іноземцям володіти майном у більшості регіонів Криму

(Rússia confisca milhares de terrenos de estrangeiros na Crimeia, principalmente de ucranianos = [Росія конфіскує в Криму тисячі чужих земель, переважно земель українців] // Público. – Lisboa, 2021. – 20.03. (<https://www.publico.pt/2021/03/20/mundo/noticia/russia-confisca-milhares-terrenos-estrangeiros-crimeia-principalmente-ucranianos-1955296>)).

Росія експропріювала тисячі об'єктів на анексованому Кримському півострові. Після указу президента В. Путіна, підписаного 20 березня 2020 р., іноземцям більше не дозволено володіти там землею в більшості регіонів. Україна не визнає експропріації півострова Росією, яка офіційно виправдовує цей крок проблемами безпеки

(Ausländer auf der Krim enteignet = [Іноземці, експропрійовані в Криму] // Neues Deutschland. – Berlin, 2021. – 22.03. (<https://www.neues-deutschland.de/artikel/1149817.auslaender-auf-der-krim-enteignet.html?sstr=ukraine>)).

Спроби Росії узаконити анексію Криму не знайдуть визнання, наголосили голови МЗС країн G7. Також вони засудили порушення прав людини, вчинені Росією на півострові, зокрема проти кримських татар. Політики привітали ініціативу України щодо створення

«Кримської платформи» для посилення зусиль міжнародного співтовариства щодо Криму. «Велика сімка» залишається повністю відданою реалізації санкцій і залишається на боці України у підтримці її незалежності, суверенітету та територіальної цілісності з її міжнародно визнаними кордонами

(Країни G7 засудили дії РФ // Гомін України. – Торонто, 2021. – 23.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/23461/group/6>)).

На саміті «Кримської платформи» 23 серпня, який збере світових лідерів, планується затвердження документа «Кримська хартія», що засуджує політику Росії стосовно Автономної Республіки Крим. Однією з найважливіших цілей «Кримської платформи» є розмова з міжнародними партнерами в широкому контексті

(Stango, Antonio. Ucraina, la Crimea sette anni dopo l'annessione russa: una «piattaforma» per rilanciare il diritto internazionale = [Україна, Крим через сім років після російської анексії: «платформа» для відродження міжнародного права] / A. Stango // La Repubblica. – Roma, 2021. – 26.03. (<https://www.repubblica.it/esteri/2021/03/26/news/ucraina-la-crimea-sette-anni-dopo-l-annessi-one-russa-una-piattaforma-per-rilanciare-il-diritto-internazionale-293899072/?ref=search>)).

Севастопольський суд звинуватив жінку в тому, що вона нібито виконувала розвідувальні завдання для Міноборони України. Кримську пенсіонерку за «шпигунство» на користь України зсудили до ув'язнення на 12 років. «Громадянка Д. виконувала розвідувальні завдання, спрямовані на збирання відомостей про окремих авіаційний полк Чорноморського флоту», – заявили в суді. Омбудсмен Л. Денисова назвала вирок «незаконним». «Я закликаю міжнародне співтовариство використати всі можливі інструменти для посилення тиску на Російську Федерацію щодо якнайшвидшого звільнення всіх незаконно затриманих громадян України та припинення терору проти них», – заявила омбудсмен в соціальній мережі

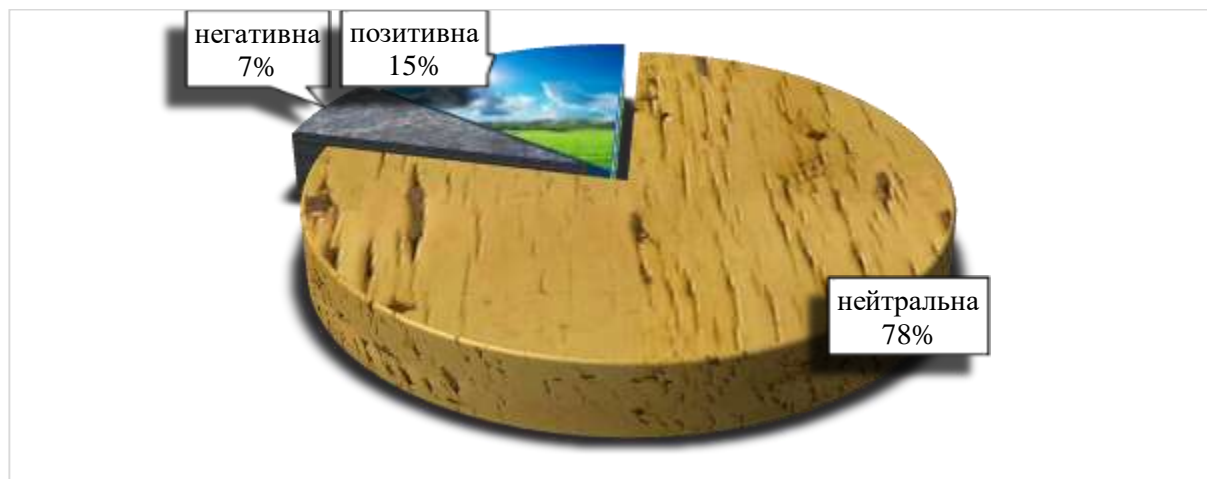
(Špionáž a trest 12 let. Seniorka špehovala na Krymu flotilu, tvrdí ruský soud = [Шпигунство і покарання на 12 років. За словами російського суду, пенсіонерка шпигувала за флотом у Криму] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 30.03. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/soud-na-rusy-okupovanem-krymu-poslal-na-12-let-do-vezeni-sen/r~b4a8abd290ce11ebbfd0cc47ab5f122/>)).

Росія експропріює земельні ділянки в анексованому Криму, що належать іноземцям. В. Путін забороняє іноземним громадянам володіти землею на більшій частині Кримського півострова, окупованого та анексованого в 2014 р. Націоналізовані ділянки знаходяться в основному в прибережних районах таких, як Ялта, Керч та Судак. Міжнародне співтовариство продовжує вважати Кримський півострів невід'ємною частиною України. ЄС, США та інші країни запровадили санкції проти фізичних та юридичних осіб з Росії через анексію півострова

(Джамбазов, Денис. Окупаторът присвоява парцели земя в Крим = [Окупант привласнив земельні ділянки в Криму] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 21.03. (<https://fakti.bg/world/563745-okupatorat-prisvoava-parceli-zema-v-krim>)).

ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ

Протягом досліджуваного періоду переважна більшість публікацій закордонних ЗМІ щодо загальноукраїнської проблематики мали нейтральне забарвлення (78 %). Значну частку становили повідомлення з позитивним контекстом (15 %) і 7 % матеріалів мали негативну модальність.

Діаграма 11. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 16-31 березня 2021 року)

Найчастіше зарубіжні інформаційні джерела використовували нейтральну тональність, оцінюючи діяльність України на міжнародній арені (70 %). Позитивна і негативна оцінка міжнародних оглядачів стосувалася внутрішньополітичного розвитку України (20 % і 10 %).

Нейтральний контекст повідомлень, здебільшого, спрямований на міжнародну політику нашої держави, зокрема: проблеми будівництва газогону «Північний потік-2»; візит до України президента Литви Гітанаса Науседи, за результатами якого підписано низку двосторонніх документів у сфері енергетики, транспорту, соціальної політики та культури; схвалення Україною залучення позики у розмірі 200 мільйонів доларів від Міжнародного банку реконструкції та розвитку, що входить до складу Світового банку; заяву України щодо надання статусу спостерігача на майбутньому офіційному саміті Тюркської ради в Стамбулі; запрошення Україною турецьких інвесторів для участі в грандіозному будівельному проєкті вартістю 10 мільярдів доларів, що стало результатом прийняття закону щодо державної підтримки великих інвестиційних проєктів.

Позитивні відгуки зарубіжних журналістів стосувалися, перш за все, реформ в нашій країні, зокрема стосовно судової влади. Європейські ЗМІ схвально відгукнулися на скасування Президентом України Володимиром Зеленським указу експрезидента Віктора Януковича від 2013 року про призначення суддею і головою Конституційного Суду Олександра Тупицького та призначення суддею Конституційного Суду Олександра Касмініна від займаної посади. Скасування указів Віктора Януковича є продовження довготривалого конфлікту Володимира Зеленського з Конституційним Судом, який голова держави звинуватив в узурпації влади. Міжкультурні зв'язки нашої держави викликають позитивні відгуки, зокрема в контексті відкриття в Україні Центра Балтійсько-Чорноморських досліджень при Київському національному університеті ім. Т. Шевченка, створений з метою зміцнення двосторонніх відносин між Литвою та Україною в гуманітарній галузі.

Негативної тональності набули повідомлення зарубіжних медіа щодо ініціативи української влади запровадити інтернет-голосування на виборах, називаючи таке рішення передчасним для молоді демократії в країні. Зарубіжні експерти підтримують прагнення перевести державне управління України в цифрову форму, але наголошують, що існує ряд серйозних перешкод, які необхідно враховувати при розгляді питання про інтернет-голосування на виборах. Негативно відгукнулися інтернет-ЗМІ на рішення депутатів Львівської облради присвоїти місцевому стадіону ім'я Степана Бандери, вважаючи, що перейменування «благотворно вплине на формування національної свідомості й патріотичного виховання молоді». Наразі медіа порівняли ситуацію з присвоєнням місцевому стадіону в Тернополі ім'я іншого лідера українських націоналістів Романа Шухевича, що спровокувало міжнародний скандал.

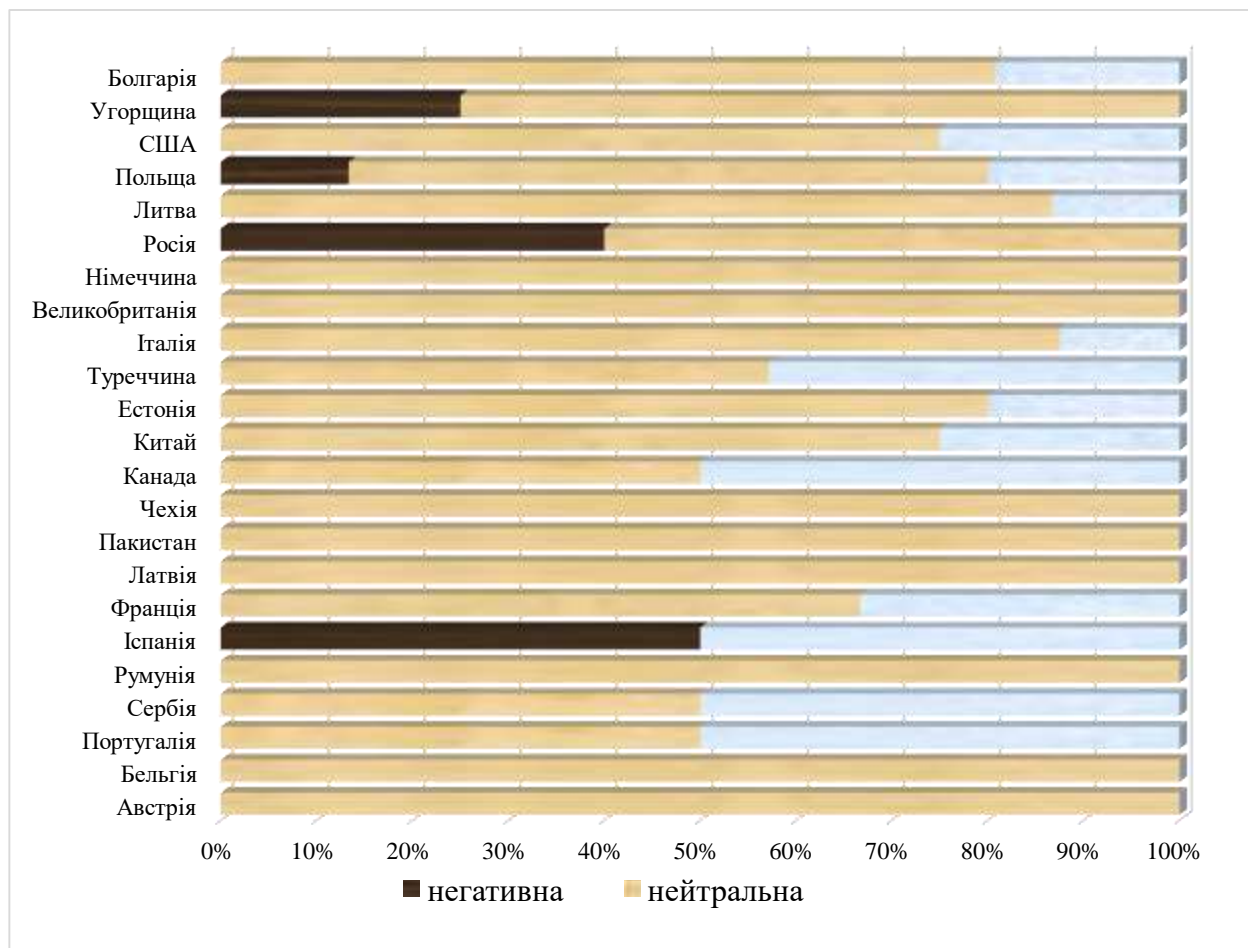
Найбільшу кількість негативних публікацій за період огляду, розмістили ЗМІ Іспанії («Público» і «ABC» – 50 %), Росії («Известия» – 45 %) та Угорщини («Index.hu» і «Magyar Nemzet» – 28 %).

Найбільше позитивної інформації про події в Україні опубліковано на шпальтах інтернет-ЗМІ Іспанії, Сербії, Португалії та Канади («ABC», «Publico», «Политика», «Міст» – по 50 %), позитивна модальність превалює також у повідомленнях турецьких медійників («Daily Sabah» – 40 %).

Діаграма 12. Модальність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 16-31 березня 2021 року)

Лише нейтральна інформація представлена в інформаційних джерелах Бельгії, Австрії, Пакистану, Чехії, Великобританії і Німеччини («POLITICO», «Die Presse», «The News», «Aktuálně.cz», «Independent», «Der Tagesspiegel» – по 100 %).

Діаграма 13. Розподіл тональності публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ресурсах окремих країн (питома вага публікацій за період 16-31 березня 2021 р.)

Загалом зарубіжні ЗМІ з 16 по 31 березня 2021 року, аналіз змісту публікацій яких представлено у даному огляді, представили багатосторонні уявлення про Україну, що складаються в порівняно цілісний образ. У матеріалах світових медіа Україна постає державою, яка налагоджує стосунки з європейськими країнами з метою тісної співпраці у багатьох сферах та отримала значущу підтримку свого суверенітету та територіальній цілісності з боку країн Європейського Союзу. Аналітичні та прогностичні матеріали зарубіжних оглядачів щодо українсько-американських відносин, експертні оцінки щодо будівництва російського газогону «Північний потік-2»; аналіз українсько-російських стосунків у процесі протистояння України агресивній політиці Росії на Донбасі та Криму, формують різні точки зору зацікавленості нашою країною. Навіть незначна кількість публікацій про внутрішньополітичний розвиток України в негативному контексті свідчить про негативне сприйняття міжнародною спільнотою політики України щодо подолання корупції у країні; зміцнення поваги до демократичних принципів, верховенства права та доброго врядування, прав людини та основоположних свобод, у тому числі прав осіб, які належать до національних меншин, недискримінації осіб, які належать до меншин, і поваги до різноманітності; вдосконалення правової системи держави. Попри присутність позитивних відгуків на події в Україні з боку світових медіа, переважає інформативна тональність, що містить головним чином констатацію фактів чи виклад думок. Відсутність оціночних суджень та коментарів експертів у публікаціях іноземних ЗМІ, з нашої точки зору, може свідчити про те, що Захід загалом дещо «охолов» щодо України та її проблем. Першопричиною цього є скорочення діалогу українських владних інститутів зі своїми західними партнерами.